

Technická univerzita v Liberci
**FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A
PEDAGOGICKÁ**

Katedra: Ústav nových technologií a aplikované informatiky (FM)
Studijní program: Učitelství pro základní školy
Studijní obor (kombinace): Učitelství pro 2. stupeň základní školy (matematika-informatika)

**Moderní metody samostudia prostřednictvím
elearningových kurzů**
**Modern Methods of Self-directed Learning by
means of e-learning Courses.**

Diplomová práce: 10-FP-NTI-01

Autor:

Lucie Nimsová

Podpis:

Adresa:

Písek 35

503 51, Chlumec nad Cidlinou

Vedoucí práce: Ing. Igor Kopeschke

Konzultant: Mgr. Jan Berki

Počet

stran	grafů	obrázků	tabulek	pramenů	příloh
83	0	17	1	37	4

V Liberci dne:

ORIGINÁL ZADÁNÍ

Poděkování

Děkuji všem, bez nichž bych asi nikdy svoji práci nedokončila. Dík náleží mým rodičům za finanční a morální podporu. Vedoucímu práce Ing. Igoru Kopetschkemu děkuji za zasvěcené vysvětlování problémů tvorby diplomové práce a za podnětné rady. V neposlední řadě přispěl k mojí duševní pohodě můj partner oplývající nekonečnou trpělivostí.

Prohlášení

Byl(a) jsem seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultantem.

Datum

Podpis

ANOTACE

V současné době se pojmu e-learning přikládá stále větší význam. V dnešní době automatizace se stále více upouští od klasického způsobu výuky a přiklání se k samostudiu a využití informačních a komunikačních technologií při výuce.

Nyní je tento trend postupně rozvíjen na středních a vysokých školách a pouze okrajově na školách základních (míněno 2. stupeň základní školy).

Touto diplomovou prací je snaha o přiblížení a zpřístupnění e-learningu učitelům základních škol, kteří nejsou natolik zběhlí v oblasti informačních technologií. Výstupem této práce je vytvoření modelových kurzů a metodiky pro práci s e-learningovým pomocí portálu Moodle.

Klíčová slova: E-learning, výuka, informační a komunikační technologie, Moodle

SUMMARY

Nowadays the term of e-learning is more and more significant.

In the era of computerization we can observe leaving of the classic style of teaching and at the same time an increasing tendency to self-studying with the help of ICT (Information and Communication Technologies).

Now this trend has been gradually developed at colleges, universities and at secondary schools as well.

The aim of this Diploma Thesis is an endeavour to access and bring the e-learning closer to the teachers of the secondary schools, who are not so experienced in ICT. Outcome of this Diploma Thesis is the creating of model course using necessary components, sample documents (text editor, table editor, presentations) and the methodology of working with the e-learning course by using the Moodle portal.

Keywords: E-learning, Teaching, Information and Communication Technologies, Moodle

ZUSAMMENFASSUNG

Heute steigt die Bedeutung des Begriffes „e-learning“ immer mehr. In der Zeit der Automatization geht man oft von der klassischen Ausbildung ab und zu einer Selbstausbildung durch Informations/Kommunikationstechnologie neigt. Derzeit entwickelt sich dieser Trend an Realschulen und Universitäten und nur marginal an Grundschulen (hier ist die zweite Stufe gemeint). Durch diese Diplomarbeit zeigt der Autor die Bemühung um das Beikommen „e-learning“ zur Pädagogen aus Grundschulen, die nicht so erfahren im Bereich Informationstechnologie sind. Ergebnis dieser Arbeit sollte die Herstellung eines Modelkurses sein.

Modelkurs arbeitet mit nötigen Komponenten, Musterdokumenten (Texteditor, Tabelleneditor, Präsentationen) und mit der Methodik für die Arbeit mit E-laerningkurs durch das Portal Moodle.

Stichwort: E-learning, Lehre, Informations-und Kommunikationstechnologien, Moodle

UŽITÉ ZKRATKY A POJMY

V této kapitole budou popsány zkratky a několik pojmů úzce souvisejících s tématem

Zkratky

DoD	–	The United States Department Of Defences
DP	–	Diplomová práce
ICT	–	Informační a komunikační technologie
INDOŠ	–	Internet do škol
RVP	–	Rámcový vzdělávací program
RVP ZV	–	Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání
ŠVP	–	Školní vzdělávací program
XML	–	eXtensible Markup Language
TUTOR	–	Autor, tvůrce

Pojmy

AICC

Standard e-learningu původně vytvořený pro letecký průmysl.

Dělení obsahu na spustitelné jednotky = assignable units = lekce

- ucelený výklad
- integrace ovládání pro navigaci v lekci
- definice logických podmínek pro průchod mezi lekcemi na základě výsledků účastníků jednotlivých kurzů

CMS – Content Management systém

Jedná se o software zajišťující správu dokumentů popřípadě webového obsahu. V dnešní době je toto spíše chápáno jako webové aplikace s případným doplňkovým vybavením klienta

LCMS – Learning Content Management systém

Systém sloužící k vývoji e-learningových kurzů současně řešící týmový proces vytváření a údržbu kurzu zahrnující zpracování, tvorbu, sdílení, distribuci a změny obsahu didaktických pracovníků, tvůrců médií a programátorů.

Nejrozšířenější LCMS:

TotalLCMS, Saba Content Management a iTutor LCMS

LMS – Learning Management System

V doslovném překladu znamená LMS „učební správní systém“, neboli řídicí výukový systém, popř. aplikace řešící administrativu a organizaci výuky v rámci e-learningu.

Jedná se o aplikaci integrující on-line nástroje pro komunikaci a řízení kurzu a zároveň zpřístupňuje učební materiály

Nejpoužívanější LMS:

Moodle, EDEN, Adobe Connect, WebCT, eDoceo, Enterprise Knowledge Platform, Microsoft Class Server, LMS UNIFOR, Blackboard

MOODLE – Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment

Jedná se o nejrozšířenější LMS systém u nás.

PHP – Personal Home Page

Tento skriptovací programovací jazyk je určen pro programování dynamických internetových stránek. Bývá začleněn do struktury jazyka HTML, což je využitelné při tvorbě webových aplikací.

SCORM – Shareable Content Object Reference Model

Jedná se o moderní distribuovaný referenční model pro e-learning, jehož předností je spolupráce s nesusoudnými zdroji. Model SCORM umožňuje opakované užití vzdělávacích materiálů na SCORM přizpůsobených produktech a platformách. Tento model využívá manifest. Nástupce AICC.

E – learning

Jedná se o systém komplexního vzdělávání využívající on – line přístup

HOT POTATOES

Jedná se o jednoduchý software sloužící k tvorbě interaktivních cvičení, která lze uložit v html formátu a umístit na webovou stránku. Tato cvičení je možné vytisknout jako pracovní list, popřípadě nechat automaticky vyhodnotit počítačem.

IEEE

Wi-Fi standard s dalšími doplňky pro lokální bezdrátové síť.

Lectora

Softwarové umožňující snadnou tvorbu e-learningových kurzů. Tato aplikace umožňuje PowerPoint převést do Html souboru.

Manifest

Popisný soubor psaný značkovacím jazykem XML

Open Source

Jedná se o počítačový software s otevřeným zdrojovým kódem. To zaručuje jeho legální a technickou dostupnost, ne však, že se jedná o volně stažitelný soubor.

Referenční model

Softwarová architektura popisující genetickou podobu architektury. Jedná se o obecný přístup integrace aplikací. Model je každé softwarové společnosti vlastní.

Obsah

ÚVOD.....	15
1 E – LEARNING.....	17
1.1 Historie e – learningu.....	17
1.2 E-learning jako módní záležitost.....	19
1.3 Definice e – learningu.....	20
1.4 Zásady e-learningu.....	20
1.5 Aspekty e – learningu.....	21
1.6 Formy e – learningu.....	21
1.7 Další využití e- learningu.....	22
1.8 E – learning a klasická výuka.....	23
1.9 E – learning ANO či NE.....	23
1.10 E – learningový kurz.....	25
2 PORTÁLY POSKYTUJÍCÍ E – LEARNING.....	26
2.1 Open Source.....	26
2.1.1 Zpoplatněné LMS a LCMS.....	26
2.1.2 VOLNĚ DOSTUPNÉ LMS A LCMS.....	32
3 RÁMCOVÝ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM.....	33
3.1 Klíčové kompetence.....	34
3.2 MATEMATIKA.....	37
3.3 INFORMATIKA.....	38
3.4 Subjektivní názor autorky.....	39
4 DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ.....	41
5 MOODLE.....	42
5.1 Moodle hosting.....	42
5.1.1 Bezplatné projekty.....	42
5.2 Role v Moodle.....	43
5.2.1 Host.....	43
5.2.2 Student.....	44
5.2.3 Učitel.....	44
5.2.4 Tvůrce kurzu.....	44
5.2.5 Administrátor.....	44
5.3 Složení Moodle.....	45
5.4 První kroky v Moodle – tvorba kurzu.....	48
5.4.1 Prvotní idea.....	48
5.4.2 Tvorba kurzu.....	49
5.4.3 Nastavení kurzu.....	50
5.4.4 Pracovní prostředí kurzu.....	51
5.4.5 Režim úprav.....	52
5.4.6 Administrace kurzu.....	54
6 OFFICE.....	56
6.1 Microsoft Office.....	56
6.2 Open Office.....	57
7 HOT POTATOES.....	59

7.1 Druhy cvičení.....	59
8 TEXTOVÝ EDITOR.....	60
8.1 Popis prostředí.....	60
8.2 Základní editace textu.....	61
8.3 Základní formátování textu.....	62
8.4 Grafika ve Wordu.....	64
9 TABULKOVÝ PROCESOR.....	65
9.1 Buňky.....	66
9.1.1 Typy buněk.....	66
9.1.2 Grafická úprava buňky.....	66
9.1.3 Formát buňky.....	67
9.1.4 Vzorce.....	67
9.1.5 Graf.....	68
10 PREZENTAČNÍ PROGRAM.....	70
10.1 Technické vybavení pro prezentace.....	70
10.2 Šablony	71
10.3 Zásady pro zpracování počítačové prezentace.....	72
10.4 Vlastní počítačová prezentace.....	72
ZÁVĚR.....	73
SEZNAM LITERATURY.....	75
PŘÍLOHY.....	80
Příloha č. 1.....	80
Příloha č. 2.....	82
Příloha č. 3.....	83
Příloha č. 4.....	84

Seznam užitych ilustrací

Ilustrace 1: Úvodní přihlašovací stránka portálu LMS Unifor.....	26
Ilustrace 2: Úvodní přihlašovací stránka portálu Eden.....	27
Ilustrace 3: Úvodní přihlašovací stránka portálu Microsoft Class Server.....	28
Ilustrace 4: Úvodní přihlašovací stránka portálu WebCT.....	29
Ilustrace 5: Úvodní přihlašovací stránka portálu Blackboard.....	29
Ilustrace 6: Úvodní přihlašovací obrazovka portálu eDOceo.....	30
Ilustrace 7: Úvodní přihlašovací obrazovka portálu iTutor LCMS.....	31
Ilustrace 8: Úvodní přihlašovací obrazovka portálu Moodle.....	32
Ilustrace 9: Úvodní přihlašovací obrazovka portálu Moodle TUL.....	32
Ilustrace 10: Grafické znázornění vzdělávacího systému v České republice.....	33
Ilustrace 11: Úvodní obrazovka portálu Moodle TUL.....	31
Ilustrace 12: Editace Menu.....	53
Ilustrace 13: Logo Microsoft Office.....	56
Ilustrace 14: Logo Open Office.....	57
Ilustrace 15: Logo programu Hot Potatoes.....	59
Ilustrace 16: Panel nástrojů.....	60
Ilustrace 17: Standardní okno Microsoft Word.....	62

Seznam tabulek

Tabulka 1: Banka ikon Moodle.....	52
-----------------------------------	----

ÚVOD

Tato práce pojednává o problému týkajícím se informační neznalosti pedagogů v oblasti informačních a komunikačních technologií. Dle nové vize a reformy ve školství je hlavním cílem zapojit do výuky počítače a celkově vést děti k vyšší samostatnosti a schopnosti sebehodnocení. Za tímto účelem bylo zpracováno toto téma diplomové práce.

Hlavním tématem se stal e-learning na podnět neznalosti nových možností v oblasti způsobů výuky na základních školách. Je třeba přiblížit toto téma i těm, kteří mají pouze základní kurz ICT a obávají se složitější práce s počítačovou technikou.

Nejprve je třeba se zaměřit na pojmy provázející jak tento text, tak i práci s e-learningovými kurzy.

Dále dojde k podrobnému vysvětlení pojmu e-learning, bude zmíněno několik informací z historie ale také novodobé trendy. Následovat bude popis freewarových portálů, a jeden z nich bude podrobněji rozebrán.

U vybraného portálu dojde k bližšímu rozboru funkcí a možností tvůrce kurzu, budou vyzdvíženy klady i zápory práce.

Na závěr bude zmíněno i několik informací týkajících se dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Jelikož se jedná o práci směřující k dětem druhého stupně základní školy je třeba vyčlenit z Rámcového vzdělávacího programu náležitosti podstatné pro výchovu a vzdělávání přírodních věd a využití ICT při výuce.

Díky možnosti vkládání příloh a úprav kurzu je nutné zařadit do práce i zmínku o sadě Microsoft Office (Word, Excel, PowerPoint) a sadě Open Office (Writer, Calc, Impress) a popsat její základní ovládací prvky.

Jedním z dílčích výstupů této práce bude jednoduchý manuál sloužící těm učitelům, kteří nemají dostatečné vzdělání nebo disponují minimálními znalostmi v oblasti ICT. Manuál bude tvořen tak, aby byly veškeré pojmy ilustrovány, a tím dojde k vyššímu upevnění nabytých znalostí. Manuál bude určen pro naprosté laiky v oblasti e-learningového vzdělávání. Následným výstupem bude zhotovení

jednoho vzorového kurzu, do kterého bude možno, dle potřeby tvůrce kurzu, vkládat, popřípadě z něj ubírat použité činnosti.

Nedílnou součástí výstupu bude i hodnocení autorkou uspořádaného semináře pro učitele základních škol. Bude mít ověřovací charakter. Ověří zda pedagogové zvládnou přípravu e-learningového kurzu dle připraveného manuálu.

1 E – LEARNING

Podstatou e – learningu je nejenom zpřístupnit uživatelům informace, procvičit získané znalosti, ale také zprostředkování zpětné vazby. Nezbytnou součástí je i komunikace s uživatelem, sledování jeho chování v systému dopomáhající k odstranění nedostatků kurzu.

1.1 Historie e – learningu

60 léta 20. století

Ve druhé polovině šedesátých let se poprvé objevují první zmínky o stroji na učení. Nazvaly se vyučovacími automaty. V naší zemi byl vyvinut jeden z těchto strojů - Unitutor. Probíraná látka zde byla rozdělena na jednotlivé stránky, na konci každé z nich se nacházela kontrolní otázka s výběremz několika možných odpovědí.

Dle provedené volby bylo možné program dále větvit. Informace o správném či chybném řešení představovala okamžitou zpětnou vazbu. Díky své složitosti se vyučovací automaty neujaly.

80 léta 20. století

S nástupem druhé poloviny osmdesátých let dvacátého století přicházejí na trh šestnáctibitové počítače. Počítače se díky tomuto rozmachu začínali objevovat i v domácnostech. Ve školství dochází se projevila snaha o zdokonalení vyučovacích automatů. Objevuje se první teorie, že by počítač měl částečně nahradit učitele.

90 léta 20. století

Byl zaznamenán světový rozmach ve vývoji inteligentních výukových systémů (Intelligent Tutoring Systems) s cílem vytvoření aplikace s dlouhodobou kontrolou nad výukovým procesem. Základem bylo vhodné spojení výkladu učiva, procvičování probrané látky a testů. Využito bylo grafiky, animace a zvuku. Díky tomuto byly postupem času z těchto prvků sestavovány jednotlivé lekce a následně celé kurzy. Došlo k individualizaci tempa i obsahu výuky. Dosažené výsledky studujícího byly ukládány a vyhodnocovány. Role učitele byla omezena na kontrolu a obsluhu. Bylo nutné vytvořit tzv. model umělého studenta, na jehož principech byl program založen, jelikož počítač musel být schopen všechny možné reakce účastníka kurzu.

Konec 20. století

Díky extrémně rychlému vývoji techniky dochází k celkovému přesunu veškerého textu z běžných učeben na multimediální zdroje a místní síť. Na internetu vznikaly virtuální univerzity s nabídkou své kurzů a získání certifikátů přes internet. Koncem devadesátých let již e-learningové nástroje umožňovaly zkoušení on line v reálném čase, pomocí nástrojů bylo možné okamžitě určit slabé a silné stránky jednotlivých studentů. Student tak mohl získat vysokoškolský titul, aniž by byl někdy fyzicky přítomen ve třídě. Plně zaměstnaní lidé mohli studovat na vysoké škole svým vlastním tempem aniž by museli být fyzicky přítomni při výuce.

Současnost

Ve dnešním školství jsou definovány tři základní formy studia - prezenční (realizované denní docházkou do školy a aktivní účastí především ve vyučovacích hodinách), kombinované (docházka do školy je snížena např. jednou týdně nebo jednou za dva týdny, důraz je kladen na kombinaci aktivní účasti a samostatné práce) a distanční (docházka minimální, základem je samostatná práce studenta na zadaných projektech).

1.2 E-learning jako módní záležitost

Vzdělávání distanční formou, snadné testování či komunikace s tutorem je trendem dnešní doby. Tímto se samotný pojem internetové vzdělávání stal módní záležitostí. Je využíván mnoha institucemi pro svoje nepřeberné množství výhod, jež jsou uvedeny v kapitole 1. 9. E-learning ANO či NE. Tou nejčastěji uváděnou výhodou bývá odstraňování časových, prostorových a neposlední řadě i jazykových bariér. Jako hlavní nevýhoda bývá převážně slabší prospěch absolventů kurzu, nepostačující zpětná vazba a motivace.

E-learningové LMS systémy bývají převážně označovány jako celoživotní vzdělávání, postupně se však stávají i běžnou součástí předmětů vysokých škol. V některých případech se jedná o plně vyučované předměty prostřednictvím e-learningových portálů.

V zemích, kde se výuka prostřednictvím e-learningových kurzů hojně využívá, se začíná opouštět od klasického školního vzdělávání jako je práce s informacemi, popřípadě doučování a přechází se ke kurzům zaměřeným na získání nejrůznějších dovedností od správného vystupování při nástupním pohovoru až po schopnost asertivity.

1.3 Definice e – learningu

Při hledání pojmu e-learning se zajisté každý setká s řadou definic ovlivněných dobou a celkovým vývojem.

Pro názornou ilustraci autorka uvedla ty, dle jejího názoru nejkonkrétnější, se kterými se setkala při shromažďování informací ze studijních materiálů:

- ➔ *E-learning je vzdělávací proces, využívající informační a komunikační technologie k tvorbě kursů, k distribuci studijního obsahu, komunikaci mezi studenty a pedagogy a k řízení studia. (Jan Wagner, Nebojme se eLearningu, Česká škola, 2005)*
- ➔ *E-learning je výuka s využitím výpočetní techniky a internetu. (Petr Korviny, Moodle (nejen) na OPF, OPF, 2005)*
- ➔ *E-learning je v podstatě jakékoli využívání elektronických materiálních didaktických prostředků k efektivnímu dosažení vzdělávacího cíle s tím, že je realizován zejména/nejenom prostřednictvím počítačových sítí. V českém prostředí spojován zejména s řízeným studiem v rámci LMS. (Kamil Kopecký, Základy e-learningu, Net University s.r. o., UP v Olomouci, 2005)*

1.4 Zásady e-learningu

Zásady byly deklarovány oddělením The United States Department Of Defences.

1. **Jednoznačnost identifikace a přístupnost kurzu na internetu.**
Každý účastník kurzu musí mít přístup na kurz odkudkoli.
2. **Interoperabilita.** Kurz by měl být nezávislý na softwaru a hardwaru.
3. **Nezávislé využití.** Kurz nesmí být závislý na kontextu výuky

1.5 Aspekty e – learningu

Interaktivní výuka

- výukovým materiálem interaktivní výuky je především myšleno videonahrávky, audionahrávky a textové studijní materiály.

Motivující herní principy

- slouží k motivaci uživatele a zajišťují jeho aktivní přístup

Testování a hodnocení

- je nástrojem k vyhodnocení kurzu
- testy jsou nedílnou součástí každé kapitoly, pro celkové zhodnocení slouží závěrečný test na konci každého kurzu

1.6 Formy e – learningu

M – learning

Učení se prostřednictvím mobilních komunikačních technologií. M-learning je použitelný nejen v rámci e-learningu, ale i v tzv. kombinovaných formách studia, a zejména ve vzdělávání dospělých.

Blended Learning

Dosažení cíle za použití několika metod výuky a využití informačních a komunikačních technologií.

Výuka zakládající se na kombinaci standardní výuky s e – learningem

Základní typy výuky – Asynchronní výuka

- studenti si sami volí tempo a způsob příjmu informací v různých časech
- např. Elektronické výukové kurzy, tištěné knihy a manuály

- Synchronní výuka
 - probíhá v reálném čase, je zde možnost vzájemného působení
 - učebnová výuka, virtuální třídy

Rapid e-learning

Jedná se specifický způsob tvorby e-learningových kurzů jejíž základem je PowerPointová prezentace. Výhodou tohoto kurz je rychlost jeho tvorby, díky jednoduchým ovládacím prvkům PowerPoint. Uživatel si vytvoří slide v již zmíněném programu. Následně importuje vytvořenou práci do systému podporujícího Rapid e-learning. Díky tomuto systému je možné importovat nyní již Html nebo Adobe Flash soubor na webové stránky. Systém dále umožňuje přidat do prezentace specifické ovládací prvky pro pohyb v kurzu.

Softwary podporující import do Html a Adobe Flash formátu – Power Point integrator a Lectora)

Electronic reading (=e-reading)

V doslovném překladu se jedná o čtení knih, popřípadě dokumentů v elektronické podobě.

1.7 Další využití e- learningu

E – learning je v dnešní době stále více využíván společnostmi prosazující se jako prostředek zvyšující informovanost partnerů a široké veřejnosti o daných službách. Díky tomu je možno vytvářet multimediální prezentace, které jsou publikovány na webových stránkách firmy či jsou rozesílány na CD příjemci. Tato cesta slouží k předávání informací zákazníkům a zároveň jako zpětná vazba společnosti.

1.8 E – learning a klasická výuka

Mylnou domněnkou mnoha lidí je, že by se mohlo stát, že e-learningové kurzy záhy nahradí klasickou výuku koordinovanou vyučujícím. Opak je však pravdou. Samotný učitel není nikterak vyloučen. Je však známo, že samotná výuka učitelů má i řadu nedostatků. S využitím informačních a komunikačních technologií se jedná o rozšíření možností využitelných ve vzdělání. E – learning přináší širokou škálu nástrojů pro komunikaci umožňující pedagogům individuální přístup k jednotlivým studentům. Díky zpětným informacím z kurzů má učitel k dispozici přesné informace, jak si student vedl v které lekci, kolik kde dosáhl bodů a kolik času strávil v jednotlivých oblastech výuky. A následně reagovat a přizpůsobit se individuálně studentovi. Naskýtá se zde možnost zkrácení doby probírání dané látky tím, že studenti si dopředu nastudují e-learningové kurzy a na samotnou výuku jdou již obeznámeni s daným tématem a tím se může učitel věnovat pouze obtížným či zajímavým částem probírané látky.

Díky této kombinaci se vzdělávání stává individuálním, interaktivním procesem, který je poutavý pro většinu studentů.

1.9 E – learning ANO či NE

Pozitiva

- Nezávislost a individualita studia. Záleží pouze na účastníkovi, kdy si zvolí chvíli vhodnou ke vzdělávání. Dle potřeb studentovi vlastní je volena intenzita a forma studia. Díky vysoké individualitě, kterou e- learning poskytuje, je pro vedoucího kurzu mnohem snazší vypořádat problémy, či nedostatky při studiu u jednotlivých studentů. Další výhodou je možnost individualizace pro žáky nadané.
- Udržitelnost informace. Je vědecky dokázáno, že čím více aspektů (sluch, zrak, hmat) na výuku působí tím více je ovlivněn příjem informace. Pokud jednotlivé složky izolujeme, je pro dítě mnohem

složitější přijmout a pochopit sdělované, než když všechny složky spojíme v jednu a poskytneme mu polyfunkční výuku, za využití všech dostupných smyslů.

- **Hodnocení dle pravidel.** Díky anonymitě, kterou kurz zprostředkovává, nedochází k podjatosti ze strany učitele.
- **Náklady spojené s výukou.** Snížení nákladů je zapříčiněno odbouráním potřeby učebny a nepřítomnost vyučujícího, což znamená i snížení mzdových nákladů.
- **Dostupnost.** Nezáleží na momentální pozici absolventa kurzu. Jelikož se e-learning vyučuje pomocí počítače a internetu, je jasná jeho mobilita a tudíž není důležité, zda je student ve třídě, doma či na jakémkoli místě, kde má žák přístup k počítači.
- **Aktualizace.** Díky vysoké využitelnosti výhod souborů v elektronické podobě je výuka pomocí e-learningových kurzů velice přínosná. Jednotlivé kurzy se nemusí v případě potřeby kompletně nahrazovat, stačí však pouze aktualizovat potřebné informace.

Negativa

- **Přílišná individualizace.** Výuka prostřednictvím informačních a komunikačních technologií vede k přílišné individualizaci a odtržení od společnosti, která je nezbytná pro přirozený vývoj jedince.
- **Jednosměrný příjem informací.** Přítomnost vyučujícího umožňuje při nepochopení látky žákem, zvolení jiného způsobu podání informace.
- **Nedostatečná motivace.** Užití e-learningu ve chvíli, kdy je student dostatečně motivován k sebevzdělávání.

- Vysoké pořizovací náklady. Z důvodu nutnosti pořízení příslušného počítačového vybavení a koupi kurzů, se může stát, že při celkovém rozhodnutí otázka ceny převáží potřebnost a užitek daného způsobu výuky.
- Časová náročnost. Díky vysoké časové náročnosti při přípravě jednotlivých kurzů je velmi často tento způsob výuky odsouván daleko za klasické a osvědčené pojetí výuky.

1.10 E – learningový kurz

E-learningový kurz a LMS spolu navzájem komunikují prostřednictvím určitých signálů. Pro správné porozumění je třeba komunikace přes standardní příkazy SCORM nebo AICC.

Nepsaná pravidla

Každý kurz obsahuje:

- spojení s LMS
- vlastní TUTOR
- ukončení kurzu testem
- složení z lekcí
- tematické lekce jednotlivých předmětů děleny dle studijních osnov
- využití hypertextu
- znalost zobrazovacích prostředků
- využití obrazů
- vyvarování se dlouhým monolitickým textům

2 PORTÁLY POSKYTUJÍCÍ E – LEARNING

2.1 Open Source

2.1.1 Zpoplatněné LMS a LCMS

Převážná část zpoplatněných kurzů je specializována na další vzdělávání firemních zaměstnanců, jisté organizace se však spíše zaměřili na tvorbu kurzů pro školy.

- LMS Unifor

Tento portál patří v současné době mezi špičku v poskytování e-learningových kurzů. Byl vytvořen speciálně pro školy oproti konkurenčním portálům poskytujících převážně firemní vzdělávání.

Ilustrace 1: Úvodní přihlašovací stránka portálu LMS Unifor

- Eden

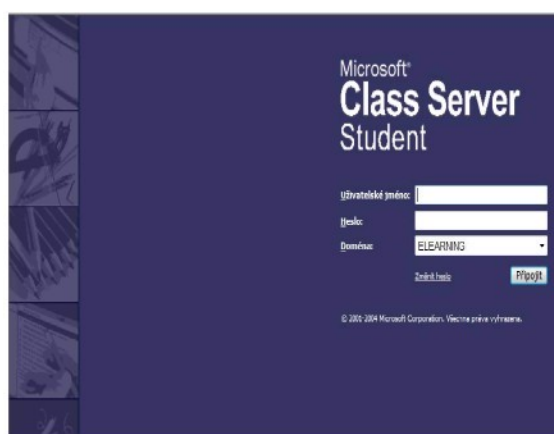
Jedná se o vzdělávací systém s jednoduchou navigací a dosažitelností všech studijních aktivit z jednoho místa, podrobným monitoringem studijních aktivit, rychlou aktualizací studijních materiálů, integrovanými komunikačními nástroji, možností využití pro kombinovanou formu vzdělávání, zpětnovazebními prvky v podobě úkolů, testů a anket. Systém také umožňuje exporty do interpersonálních agend, snadný vývoj studijních materiálů bez nároků na znalosti specifických vývojových nástrojů a dále rozsáhlé nástroje pro automatizaci výukových procesů.

Ilustrace 2: Úvodní přihlašovací stránka portálu Eden

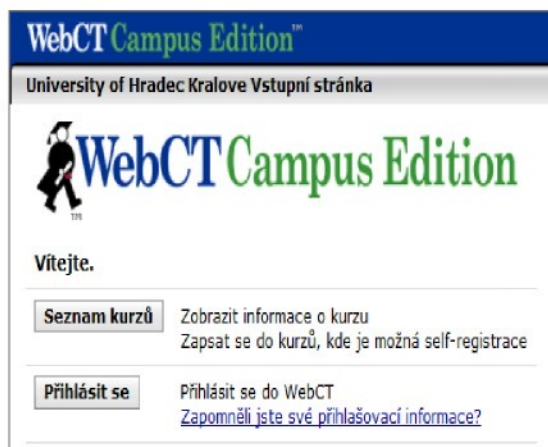
- Microsoft Class Server

Jedná se o e-learningový portál, který se do škol dostal prostřednictvím projektu Internet do škol (=INDOŠ), jehož součástí byla roční licence tohoto portálu zdarma. Což využilo mnoho škol ku vlastnímu prospěchu. Jelikož se vyučující naučili s daným portálem pracovat a užívat ovládací prvky, tak po ukončení roční licence zdarma se, ku prospěchu firmy Microsoft, zřizovatel rozhodl o prodloužení licence, tentokrát již za pravidelný poplatek.

Ilustrace 3: Úvodní přihlašovací stránka portálu Microsoft Class Server

- **WebCT**
E-learningový portál využívaný Univerzitou Hradec Králové

Ilustrace 4: Úvodní přihlašovací stránka portálu WebCT

- **Adobe Connect**

Tento nástroj pro správu a řízení e-kurzů je přímým pokračovatel Macromedia BREEZE. Portál je podporován 1. lékařskou fakultou Univerzity Karlovy.

- **Blackboard**

Tento systém je nejrozšířenější v Anglii. Jeho největší předností je přístupnost pomocí WWW prohlížeče a jeho volná využitelnost.

Ilustrace 5: Úvodní přihlašovací stránka portálu Blackboard

- eDoceo

První zmínky jsou z roku 1995, kdy firma Trask solutions poprvé v České Republice zmínila pojem e-learning. O pět let později byla představena na Invexu 2000 první verze systému s názvem e-výuka. Následně byl název e-výuka změněn na eDoceo. Tento systém je určen pro správu prezenčních a elektronických vzdělávacích programů. Je uzpůsoben k provozu jak v rámci intranetové sítě, tak v rámci Internetu. Pro tvůrce kurzu a lektora je pozitivní tvorba podkladů např. v prostředí Microsoft Office. Pro studenta je výhodná podpora on-line a off-line studia. Externí součástí systému eDoceo je aplikace Autor určena pro přípravu kurzu. Díky této aplikaci je možné vytvořit kurzy určené pro import do systému eDoceo či export na CD ROM.

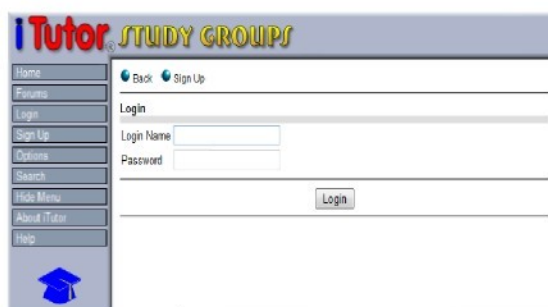
Ilustrace 6: Úvodní přihlašovací obrazovka portálu eDOceo

- TotalLCMS

Daný systém je z dílny SumTotal Systems, patří mezi nejrozšířenější z řady světových výrobců. Disponuje všemi vlastnostmi jako ostatní systémy.

- iTutor LCMS

Jedná se o nejrozšířenější e-learningovou platformu v ČR. Díky unifikované architektuře a jednotné infrastruktuře umožňuje řídit celý učební proces.

Ilustrace 7: Úvodní přihlašovací obrazovka portálu iTutor LCMS

U všech zpoplatněných LMS a LCMS je možné stažení demo verze popřípadě plnohodnotné verze použitelné na dobu určitou. Díky tomuto je Vám umožněno nahlédnutí do prostředí kurzu a jeho vyzkoušení. Následně je pro Vás snazší rozhodnutí, který ze systému je pro Vás nejvhodnější. Po uplynutí této doby jste nuceni pro další práci v systému zakoupit plnohodnotnou licencovanou verzi.

2.1.2 VOLNĚ DOSTUPNÉ LMS A LCMS

Jedná se o volně stažitelné softwary, jejichž asi nejzávažnějšími úskalími je, že není zaručena podpora českého jazyka. Což může být některému uživateli na obtíž.

- Moodle

Jedná se o nejrozšířenější LMS systém v České republice, oficiálně však označen jako CMS server, ujímající se předního postavení. Autorem tohoto portálu je Martin Dougiamas koordinující jeho vývoj i nyní. Důvod podpory tak vysokého využití po celém světě je způsob šíření pod svobodnou licenci GPL. Využívá SQL databáze a je napsán v PHP.

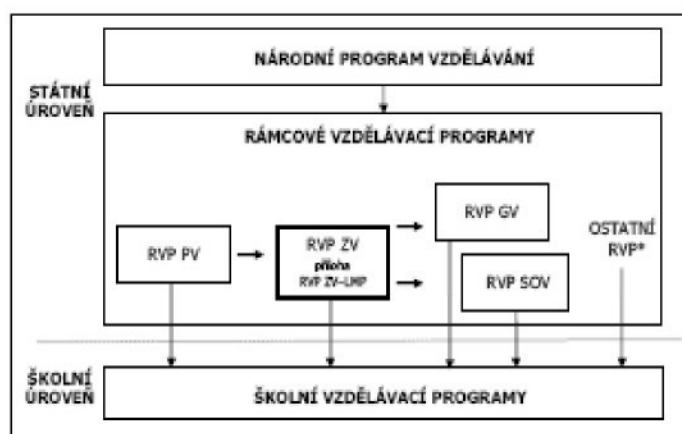
Ilustrace 8: Úvodní přihlašovací obrazovka portálu Moodle

Ilustrace 9: Úvodní přihlašovací obrazovka portálu Moodle TUL

3 RÁMCOVÝ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

V dnešní době se přechází na nový vzdělávací systém nazvaný Rámcový vzdělávací program, a s tím i nový systém kurikulárních dokumentů pro vzdělávání žáků od 3 do 19 let, tyto dokumenty jsou vytvořeny ve dvou úrovních – státní a školní. Státní úroveň představuje Národní program vzdělávání vymezující počáteční vzdělání jako celek a RVP vymezující vzdělání pro jednotlivé etapy a vycházejí z koncepce celoživotního učení. RVP ZV vymezuje vše, co je společné a nezbytné v povinném základním vzdělávání žáků, včetně vzdělávání v odpovídajících ročnících víceletých středních škol.

Ilustrace 10: Grafické znázornění vzdělávacího systému v České republice

Školní úroveň představují školní vzdělávací programy, podle nichž se uskutečňuje vzdělávání na jednotlivých školách. Základní vzdělávání na 2. stupni pomáhá žákům získat vědomosti, dovednosti a návyky. Základní vzdělání vyžaduje tvůrčí prostředí, které pomáhá rozvíjet jak nadané tak i slabší žáky. Pomáhá, aby se každé dítě přizpůsobilo svým individuálním potřebám. Žákům musí být dána možnost zažívat úspěch, nebát se chyby a pracovat s ní. Základní vzdělávání vyžaduje na 1. i na 2. stupni podnětné a tvůrčí školní prostředí, které stimuluje nejschopnější žáky, povzbuzuje méně nadané, chrání i podporuje žáky nejslabší a zajišťuje, aby se každé dítě prostřednictvím výuky přizpůsobené individuálním potřebám optimálně vyvíjelo v souladu s vlastními předpoklady pro vzdělávání.

Žáci postupně získávají rysy osobnosti, které jim umožní aktivně se podílet na životě společnosti.

Jedním z hlavních cílů základního vzdělávání je rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.

Při ukončení povinné školní docházky by měl být každý žák vybaven základními klíčovými kompetencemi. Což znamená souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění jako člena společnosti.

Osvojování klíčových kompetencí je proces dlouhodobý a složitý, který má svůj počátek v předškolním vzdělávání, pokračuje základním a středním vzděláváním, a postupně se dotváří v dalším průběhu života. Klíčové kompetence se různě prolínají a lze je získat vždy jen jako výsledek celkového procesu vzdělávání. K jejich utváření a rozvíjení směřuje veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají. Učivo je chápáno jako prostředek k osvojení činnostně zaměřených očekávaných výstupů, které se postupně propojují a vytvářejí předpoklady k účinnému a komplexnímu využívání získaných schopností a dovedností na úrovni klíčových kompetencí. Základními klíčovými kompetencemi jsou: Kompetence k učení, Kompetence k řešení problémů, Kompetence komunikativní, Kompetence sociální a personální, Kompetence občanské, Kompetence pracovní .

3.1 Klíčové kompetence

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jejich výběr a pojetí vychází z hodnot obecně přijímaných ve společnosti a z obecně sdílených představ o tom, které kompetence jedince přispívají k jeho vzdělávání, spokojenému a úspěšnému životu a k posilování funkcí občanské společnosti. (Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, VÚP 2007)

Samotné klíčové kompetence se prolínají celým životem dítěte, jejichž osvojování probíhá převážně v předškolním, základním i středním vzdělávání dotvářejíce se v průběhu života. Cílem je vybavit žáky souborem kompetencí. Úroveň klíčových kompetencí získaná v průběhu vzdělávání však není rovna předem vytyčenému cíli. Vše je závislé a mnoha aspektech ovlivňujících psychické i fyzické pochody dítěte. To, co je však pro všechny dosažené kompetence jednotné, je, že získaná úroveň tvoří základ pro vstup do života a pracovního procesu a dále také pro celoživotní učení.

Jednotlivé klíčové kompetence nelze striktně vymezit. Navzájem se prolínají a tvoří celek dílčího procesu vzdělávání. Nedílnou součástí je tematické podřízení obsahu a veškerých aktivit i činností prolínající se výukou.

Ve vzdělávání na základní úrovni je kladen především důraz na činnost, utvářející předpoklady ke komplexnímu využití získaných dovedností a schopností.

- **Kompetence k učení.** Při ukončení základního vzdělávání by měl být žák schopen efektivního učení užitím jím vybranými vhodnými metodami. Je ochoten aktivně se podílet na vlastním celoživotním vzdělávání. Je schopen organizovat a řídit vlastní proces učení. Je schopen syntézy jednotlivých informací a uvádí je v souvislost.
- **Kompetence k řešení problémů.** Jedná se o kompetence, které podporují jistotu u žáka správně se rozhodnout. Dostane podněty k tomu aby byl schopen rozpoznat problém, zhodnotit možné příčiny a vygeneruje dle vlastního úsudku způsob řešení podložený vyhledanými informacemi, k jejichž zisku je cesta nesnadná, to však žáka neodradí. Díky samostatnosti poskytnuté při řešení problémů a samostatnému rozhodování dochází k rozvoji kritického myšlení a zvýšení zodpovědnosti za svá rozhodnutí, které je schopen obhájit a stojí si za nimi.

- **Kompetence komunikativní.** Díky těmto nabytým vlastnostem je žák schopen formulace a vyjádření vlastních myšlenek. Jeho vyjadřovací schopnost v písemném i ústním projevu je souvislá a kultivovaná. Rozumí písemným i audio dokumentům. Je zručný v užívání informačních a komunikačních prostředků a technologií umožňujících účinnou komunikaci s okolním světem. Za pomoci získaných komunikativních dovedností je schopen je pozitivně využít.
- **Kompetence sociální a personální.** Tyto kompetence podporují sociální vztahy. Díky nim dokáže žák účinně spolupracovat ve skupině a aktivně se podílet na tvorbě pravidel spolu s pedagogy. Je připraven poskytnout pomoc popřípadě o ni požádat. Aktivně přispívá do diskuze, spolupracuje s druhými a respektuje konání a názory druhých lidí. Směřuje své jednání k dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.
- **Kompetence občanské.** Tato kompetence vede k respektu přesvědčení druhých lidí. Díky empatii se staví proti útlaku a na stranu lidí vystavovaných fyzickému i psychickému násilí. Žák si je vědom základních principů, z nichž vyplývají zákony a společenské normy. Vědomě užívá svá práva a povinnosti. Je připraven účinně pomoci, jedná zodpovědně v krizových situacích. Je šířitelem tradic, svou náklonnost projevuje aktivní účastí na kulturních a sportovních akcích. Díky pochopení ekologické souvislosti a environmentálních problémů je schopen respektu požadavků na kvalitní životní prostředí.

- **Kompetence pracovní.** Díky znalostem a zkušenostem nabytých v jednotlivých etapách je žák využívá k rozvoji vlastnímu a tím i ovlivňuje svoji připravenost na budoucnost. Je si vědom rizika spojeného s podnikání, směřuje své aktivity k uskutečnění podnikatelského záměru, tím si je vědom své pracovní činnosti z hlediska funkčnosti a hospodárnosti. Je schopen adaptace pracovním podmínkám, účelně a dle pravidel užívá materiály a vybavení a zároveň plní dané povinnosti.

3.2 MATEMATIKA

Cílem RVP ZV v Matematice je založeno především na aktivních činnostech typických pro práci s matematickými objekty a pro užití v reálných situacích. Pro její nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním, vytváří předpoklady pro úspěšné studium. Klade důraz na využití získaných poznatků a dovedností v praktických činnostech. Rozvíjí kombinatorické a logické myšlení. Rozvíjí spolupráci při řešení problémových úloh a jejich následné využití řešení problémů v praxi. Výuka matematiky splňuje celou řadu specifických, ale i obecně pedagogických cílů. Především rozvíjí schopnost abstraktního myšlení v pojmech, schopnost přesně formulovat obecné zákonitosti a umět je aplikovat na konkrétní příklady. Kromě osvojení si matematické symboliky a některých standardních matematických postupů jde především o to, pochopit induktivní a deduktivní metodu jako takovou a pochopit její nezastupitelný význam v moderních vědách. Důležité je proto pochopit souvislost s jinými vědními obory jako fyzika, chemie, informatika či finančníctví. Žáci si mají osvojit schopnost matematizace reálných problémů. Formulace a řešení problémů komplexnějšího charakteru pomáhá žákům posilovat pozitivní rysy jejich osobnosti – přesnost, systematickosti, důslednost, ale i vytrvalost a píli. Velmi důležitá je schopnost provádět i složitější výpočty z paměti a předem odhadovat výsledky. To vede k pružnějšímu a pohyblivějšímu myšlení, k schopnosti rychlých kvantitativních odhadů. V geometrii je velký důraz kladen

na rozvíjení prostorové představivosti, v rýsování na přesnost, čistotu a estetický dojem. V neposlední řadě je důležité pochopit místo matematiky ve vývoji lidské kultury v souvislosti s vývojem vědomí, vliv velkých vědeckých idejí na kulturní a hospodářský život.

3.3 INFORMATIKA

Předmět prohlubuje u žáka schopnost tvůrčím způsobem využívat informační a komunikační technologie, informační zdroje a možnosti aplikačního programového vybavení. Žák je veden ke schopnosti aplikovat výpočetní techniku s využitím pokročilejších funkcí k efektivnímu zpracování informací. V rámci ICT se žák seznámí se základy informatiky jako vědního oboru. Cílem je naučit žáky základním pojmům a metodám informatiky, studenti se seznámí s principy fungování prostředků ICT, algoritmicím přístupem k řešení úloh a významem informačních systémů ve společnosti.

Vyučovací předmět Informatika zahrnuje základy práce s osobním počítačem a základním programovým vybavením, zejména textovým editorem. Žáci si prostřednictvím práce se zábavně výukovými počítačovými programy v ostatních vzdělávacích oborech osvojují obsluhu počítače na elementární uživatelské úrovni. Získané dovednosti se stávají pro žáky výhodou při získávání vědomostí v ostatních předmětech.

Cílem je umožnit všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti. Získání elementárních základů práce s počítačem, pochopení základních funkcí výpočetní techniky, poznání využívání moderních informačních a komunikačních technologií, vyhledávání informací přiměřeně svému věku, používat výpočetní techniku i v jiných vzdělávacích oblastech.

3.4 Subjektivní názor autorky

Nový školský zákon, který platí od r. 2005, zavedl do našich škol dvoustupňové kurikulum. To znamená, že na centrální úrovni byly vymezeny obecné cíle a obsah vzdělávání pomocí tzv. rámcových vzdělávacích programů. Každá škola si na jeho základě vytváří, v souladu se svými prioritami a potřebami žáků i obce, svůj vlastní školní vzdělávací program. Zavedení dvoustupňového kurikula v podobě rámcových vzdělávacích programů pro základní vzdělávání a z nich vycházející tvorba vlastních školních vzdělávacích programů, umožňuje školám realizovat vlastní představy o podobě základního vzdělávání tak, aby co nejvíce odpovídaly měnícím se potřebám společnosti.

Tvorba školního vzdělávacího programu nutí učitele, aby více směřovali svoji práci k žákovi, aby byla efektivní a pro žáky zajímavá i smysluplná. Tvorba ŠVP nám dává možnost svobodně formulovat naše představy o nejvhodnější podobě vzdělávání na naší škole. Svobodně vytvářet vlastní ŠVP však neznamena vytvářet jej libovolně, nekoncepčně a formálně – mantinely jsou dány RVP ZV a také to neznamena opsat program jiné školy, i kdyby byl kvalitní. Každá škola totiž vychází z jiných podmínek, má jinou skladbu žáků i jiné vztahy s rodiči, jiné možnosti spolupráce s různými institucemi, může mít i jiné představy o efektivním vzdělávání, a to vše by se mělo v programu odrazit. Rodiče bude jistě zajímat na co bude škola ve vzdělání klást důraz, jaký styl práce bude prosazovat, jaká bude povinná, volitelná i zájmová vzdělávací nabídka školy. Systém hodnocení žáků, zajištění vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami i žáků mimořádně nadaných.

Mnohem náročnější a důležitější, než vlastní sepsání ŠVP je pochopení smyslu a podstaty změn, kterou zavedení a realizace ŠVP přinese. Všichni učitelé musí nejprve sami pocítit potřebu změny a to bude zárukou, že ji bude opravdu uvádět v praxi. Tomu škola pomáhá intenzivním a systematickým vzděláváním celého pedagogického sboru, které napomáhá změnit myšlení a zaseté stereotypy jednotlivců, učí spolupracovat, pracovat v týmu, vzájemně se respektovat, respektovat své žáky i jejich rodiče a vede k pochopení nezbytnosti pozitivních

změn ve škole. Většina pedagogů např. již dlouho používá alternativní metody výuky a ví, jak důležité je poskytovat dětem prostor pro hledání a objevování. Pokud to jde, vyhýbají se předávání hotových poznatků a umožňují žákům, aby si je sami odvodili. Ale rezervy každý určitě má. Někdy je velmi těžké změnit zaběhnuté stereotypy. Rozumným učitelům je jasné, že i když je pro ně složité začít se opětovně učit něčemu novému, nezbyvá jim nic jiného než se podřít. Proto oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků je důležité věnovat velkou pozornost i nemalé finance.

Zásadní změna pohledu na cíle vzdělávání a pochopení, že učivo je prostředkem k získání klíčových kompetencí, nikoli cílem, je to, co nás může posunout dopředu. Jedním z hlavních znaků změny je tedy přechod od osvojování si velkého objemu faktů k rozvoji životně důležitých tzv. klíčových kompetencí. Rámcové vzdělávací programy definují klíčové kompetence jako "soubory vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj jedince, jeho aktivní zapojení do společnosti a budoucí uplatnění v životě".

Výběr klíčových kompetencí vychází z obecně sdílených představ společnosti o tom, které kompetence přispívají ke spokojenému a úspěšnému životu jedince a z hodnot společností obecně přijímaných.

V utváření klíčových kompetencí by se mělo klást důraz na komunikační schopnosti, toleranci, solidaritu, spolupráci, na praktické řešení problémů, na péči o zdraví (své, komunity, přírody), na vztah ke kultuře, na orientaci v potřebách občana a člověka, který bude vstupovat do občanského života a na trh práce. Vedení žáků k samostatnosti, odpovědnosti a rozhodnosti v běžných i výjimečných životních situacích.

Neměli bychom pouze předávat hotové poznatky. Měli bychom propojovat znalosti s praktickým životem, vést žáky k samostatnému a aktivnímu nalézání souvislostí, k variantnímu řešení problémů, k praktickému a účelnému rozhodování. Vést je k dovednostem, které pro ně budou podstatné jak v učení, tak v životě. Změny jsou i šancí vytvořit školu zajímavější a přitažlivější pro vaše děti i vás rodiče.

4 DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ

Autorkou vytvořený manuál bude sloužit jako podpůrný prostředek při tvorbě kurzů v jí vybraném prostředí. Snahou je zvýšit kompetence a schopnosti pedagogů a tím nenásilnou formou zajistit vyšší informovanost a schopnost inovativních přístupů učitelů při samotné výuce. S ohledem na nízkou schopnost práce s informační a komunikační technologií nezasvěcených pedagogů bude tento manuál vytvořen srozumitelným jazykem a přijatelné obtížnosti. Tento dokument bude čtenáři sloužit samostatně a bez pomoci pověřené osoby sestavit vlastní kurz.

5 MOODLE

Jedná se o softwarový balík podporující jak prezenční tak i distanční výuku, díky on-line kurzům dostupných na www stránkách. Díky tomuto software je umožněna snadná publikace studijních materiálů a hodnocení, tvorba online testů.

Tento software je volně šiřitelný, je spustitelný na jakémkoli systému podporujícím PHP. Podporují ho operační systémy Unix, Linux, Windows.

Moodle umožňuje plně automatizovanou a zároveň individualizovanou výuku což má za následek jeho nesčetné možnosti adaptace na různorodé oblasti vzdělávání. Disponuje dvěma hlavními zcela odlišnými prostředími systému obsluhy – administrátor a student. Administrátorovi, neboli tvůrci jednotlivých kurzů je poskytnuta poměrně široká škála možností určených pro tvorbu jednotlivých kurzů členěných do modulů a pro zpětnou vazbu v souvislosti žák-kurz. Studentovi je následně umožněn přístup v takové míře, jak uzná tutor za vhodné.

5.1 Moodle hosting

Moodle hosting je míněno užívání dostupných služeb ať již zdarma nebo za poplatek. Tato cesta je využívána tehdy, netroufá-li si uživatel na vlastní instalaci. Pokud uživateli nijak nevádí v práci nějaká omezení, je mu v rámci možností otevřen přístup na projekty podporující klasické Moodle prostředí.

5.1.1 Bezplatné projekty

- **e-Socrates**

Cílem

je vytvořit kvalitní vzdělávací kurzy. Z toho důvodu je kladen důraz na etické aspekty a autorská práva tvůrců kurzů. Je třeba, schválení administrátorem, což může znesnadnit práci, pokud uzná pokus za neplatný a odstraní ho. V nastavení je možné navolit český jazyk.

- **Moodle4free**

K této aktivaci postačí pouze zadání doménového jména a e - mailové adresy, na kterou bude zaslán aktivační e-mail. Po jeho otevření je kurz zpřístupněn. Nedostatkem mohla být pomalá odezva a nepřehledná administrace. Disponuje českým balíčkem a širokou nabídkou virtuálních témat.

- **NineHub.com**

Tato varianta je velmi podobná předchozímu projektu, jen s tím rozdílem, že odezva je rychlejší a obsahuje odlišnou administraci. V možnostech kurzu se nachází volba zpoplatnění kurzu.

5.2 Role v Moodle

Role v Moodle opravňují uživatele plně využívat přidělené funkce. Jsou jim přiřazována oprávnění na různých úrovních.

5.2.1 Host

Jedná se o anonymní účet, opravňující uživatele zúčastnit se kurzu jako host. Přístupnost Moodle pro hosty však záleží na tom, zda ho povolí administrátor. Pokud je přístup povolen, není však zaručeno, že se host dostane do jednotlivých kurzů, jelikož je na tvůrci, zda vlastní kurz zpřístupní anonymním uživatelům. Účet hosta je označen ikonkou, ta je však závislá na verzi Moodle. Host má velmi omezené pravomoci. Tato role je využívána spíše jako náhled do kurzu, jelikož postrádá možnost jakkoli se účastnit kurzu.

5.2.2 Student

Pojem student v Moodle znamená stát se uživatelem, kdy bude mít vlastní přihlašovací jméno a heslo. Tímto se stává součástí systému a veškeré kroky jsou monitorovány. Po vlastním prvním přihlášení do Moodle, obdrží uživatel dopis do své elektronické pošty a aktivací účtu. Každý účet je jedinečný, má vlastní jméno a heslo. Jinak je uživatel přihlášen administrátorem. Při celkové komunikaci je nutné dodržovat pravidla slušného chování tzv. netikety. Po vyplnění registračního formuláře, je uživateli umožněno upravovat vlastní profil. Po přihlášení je mu zobrazena nabídka dostupných kurzů, do který se může přihlásit. Popřípadě ty, ve kterých je již členem.

5.2.3 Učitel

Po přihlášení v roli učitele se objeví na obrazovce tlačítko „Zapnout režim úprav“, který umožňuje vlastní úpravu kurzu. Po aktivaci zmíněného režimu se na obrazovce objeví několik ikon pro úpravu i kurzu . Tuto roli je možno získat pouze od osoby s vyššími právy, jsou mu poskytnuta neomezená práva v rámci kurzu.

5.2.4 Tvůrce kurzu

Tento mód je naprosto totožný s předcházejícím s tím rozdílem, že zde lze kurzy vytvářet, což v předchozím případě nebylo možné.

5.2.5 Administrátor

Jedná se o nejvyšší položku v uspořádání rolí kurzu. Navíc oproti nižším rolím umožňuje role administrátora pokročilého nastavení jak celkového vzhledu, přístupu a přihlášení tak i samotnou správu systému a její údržbu

5.3 Složení Moodle

Moodle je složen z učeben neboli kurzů. Jedná se o určitý uspořádaný prostor.

Jednotlivé kurzy obsahují studijní materiály mající různé formáty (animace, audio, text nebo obraz).

Textové stránky

Lze je psát přímo v Moodle jako prostý text nebo tzv. webové stránky, kde je možnost složitějšího formátování a vkládání obrázků nebo tabulek. Popřípadě je možno kopírování stránky psané v jiných editorech.

Odkazy

Propojení kurzu s materiály nacházející se uvnitř systému nebo na webu.

Adresáře

Odsud jsou účastníkům kurzu zpřístupněny další soubory.

Kniha

Jedná se o vícestránkový studijní materiál se dvěma úrovněmi kapitol a podkapitol. Je zde poskytnuta možnost tisku.

Popisek

Je jich užíváno, je-li třeba mezi aktivity vložit textové nebo obrazové informace.

Kromě studijních materiálů je možnost do kurzu zapojit studijní činnosti.

Anketa

Funkce umožňující hlasování popřípadě průzkum nabízející možnost tvůrci kurzu položit otázku a k ní je zadáno několik odpovědí, ze kterých si mohou účastníci zvolit tu pro ně nejvhodnější.

Chat

Jedná se o možnost vedení prostřednictvím internetu diskusí v reálném čase.

Dotazník

Díky tomuto modulu podobnému výše zmiňované anketě, lze získat informace a vlastní názory účastníků kurzu.

Databáze

Umožňuje prohledávat soubor záznamů vztahující se k libovolnému tématu.

Fórum

Stejně jako Chat slouží i fórum k diskusím s tím rozdílem, že zde probíhá komunikace mezi účastníky kurzu. Je zde variabilita uspořádání a prohlížení příspěvků je možné v několika formátech.

Poznámka

S pomocí tohoto modulu účastníci kurzu vytvářejí záznamy na téma dané tvůrcem, které jsou důvěrné a vidí je pouze tvůrce. Jedná se o přínosnou reflexivní aktivitu.

Průzkum

Modul Průzkum poskytuje řadu standardních dotazníkových nástrojů, které se osvědčily při hodnocení a stimulaci výuky v on-line prostředí. Učitelé je mohou používat ke sběru dat, z nichž se mohou dozvědět více o svých studentech a o své výuce.

Přednášky

Tento interaktivní režim výuky je složen z libovolného počtu stránek, kdy každá stránka je zakončena otázkou. Dle odpovědi je umožněno účastníkovi další krok v kurzu, buď se přepnut na stránku následující, nebo vrácen na stránku předchozí. Je zde možnost užití větvení kurzu.

Slovník

Umožňuje jak učiteli, tak účastníkovi kurzu tvořit seznam definic v podobě slovníku, kde je možné je dále upravovat a spravovat a hesla různě vyhledávat. Tvůrci kurzu navíc umožňuje přenášení hesel mezi slovníky. Je zde také možnost automatického vytvoření odkazu na slovník, ve chvíli, kdy se objeví daný termín kdekoli v textu kurzu.

Test

Zde lze vytvářet a zadávat testy skládající se z několika typů (výběr z možností, pravda/nepravda, krátká odpověď, přiřazovací nebo doplňovací úloha, numerická úloha ...). Úlohy lze užít opakovaně. Tento modul poskytuje studentovy opakované užití testu, kdy každý pokus je hodnocen, a také obsahuje nástroj pro hodnocení.

Úkoly

Jedná se o úlohy, jejíž splnění vyžaduje tvorbu digitálního obsahu a uložení ho na server. Jsou to např. eseje a referáty.

Úkol s opravou

Tato činnost je naprosto totožná s předchozí s tím rozdílem, že součástí tohoto modulu je možnost bodování a slovní hodnocení. Uživatel pak může dostat soubor opraven vyučujícím a může mu být poskytnuta možnost opravy. Je také možné povolit zobrazování odevzdaných úkolů ostatním účastníkům.

Wiki

Modul Wiki nabízí tvorbu a editaci obsahu za pomoci jednoduchého jazyka a internetového prohlížeče.

Workshop

Workshop slouží učiteli jako nástroj pro rozvoj žákovi samostatnosti a schopnosti hodnocení. V této aktivitě student vypracovává zadaný úkol a následně s účastníky kurzu navzájem úkol hodnotí. Učitel hodnotí jak kvalitu splněného úkolu, tak i způsob hodnocení.

Zprávy

Jedná se o jednoduchou komunikaci mezi dvojicí – učitel a žák. Kopie zprávy je doručována i na e-mailovou adresu příjemce.

5.4 První kroky v Moodle – tvorba kurzu

První věcí, je se zaregistrovat na portál Moodle, kde se postupuje dle pokynů.

5.4.1 První idea

Než se začne tvořit daný kurz, je třeba si udělat určitou přípravu.

Základní rysy

- **Dělení kurzu.** Nejdůležitější je si rozmyslet jaké dělení bude tvůrce upřednostňovat, jelikož systém Moodle nabízí uspořádání kurzu na týdenní, tematické a diskusní. Díky vyšší časové flexibilitě je doporučováno užívání tematického uspořádání
- **Počet.** Otázkou je kolik bude mít vlastní kurz témat nebo týdnů. Je zde možnost skrývání jednotlivých kapitol, které jsou viditelné pouze pro osoby s příslušným oprávněním. Dle potřeby je možno kapitoly studentům zpřístupňovat.
- **Počítačová zdatnost.** S ohledem na počítačovou zdatnost účastníků kurzu je třeba důkladně zvážit, do jaké míry budu využívat vymoženosti poskytující kurzem. Je obecným pravidlem, že méně znamená více.
- **Obsah.** Je dobré mít rozmyšleno a připraveno v papírové podobě rozvržení kurzu a jednotlivých položek v daném tématu nebo týdnu. Dobré je užití krátké osnovy.

5.4.2 Tvorba kurzu

Je třeba mít platný účet v systému Moodle. Dále je třeba, aby byl uživatel veden jako „Tvůrce kurzu“ nebo učitel. Tato privilegia uděluje administrátor systému. Pokud je vše předchozí splněno, pak se do systému přihlásí. Ve výběru se klikne na přidat nový kurz. Pro lepší přehlednost se užívá kategorizace. Pokud si tutor není jist je ve většině případů dostupná česká nápověda po kliknutí na ikonu nápověda . Pro uložení veškerých provedených kroků je třeba kliknout na tlačítko „Uložit změny“

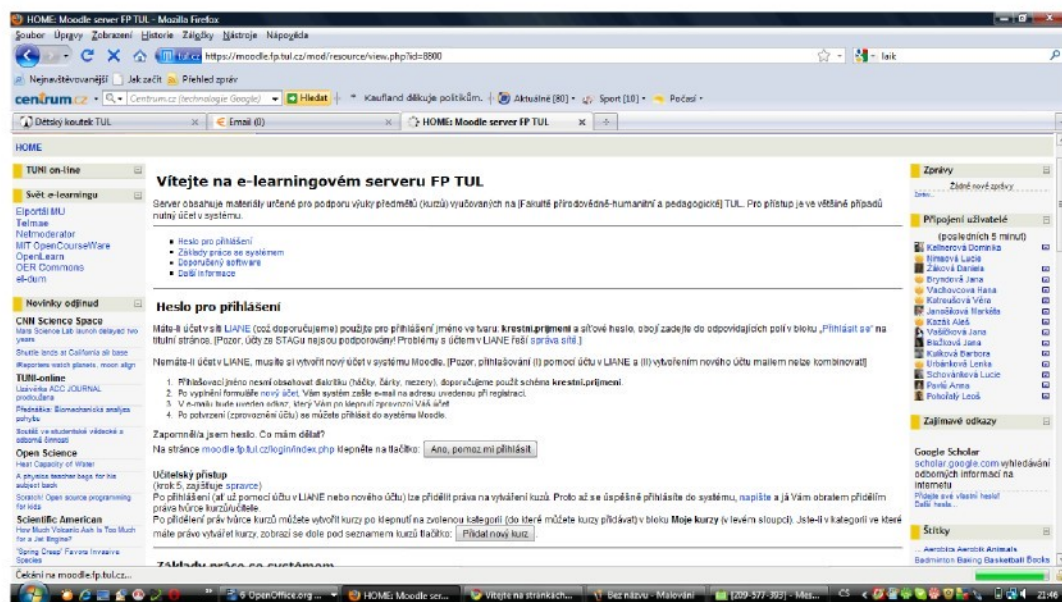
5.4.3 Nastavení kurzu

Prvním z kroků je nastavení a vyplnění formuláře. Tvůrce daného kurzu musí mít rozmyšleno kam umístí právě vznikající kurz. Dále pak „Celý název kurzu“ a „Krátký název kurzu“ s tím rozdílem, že ten krátký je zobrazován v navigační liště. Do textového pole „Souhrn“ jedná se o povinné pole, ve kterém by se měl objevit stručný popis kurzu. Uspořádání umožní nastavení požadované struktury – týdenní nebo tematické. V tomto kroku by mělo být tvůrci přesně jasné, jakou strukturu bude mít kurz. Následující položky seznamu mají individuální charakter, jsou užívány dle potřeb. Další podstatnější položka je „Ukázat známky“, jelikož každý má právo znát své známky a kontrolovat svoji dosavadní činnost. „Maximální velikost nahrávaných souborů“ tato položka je nastavována lokálně tvůrcem. „Zápisy“ a „Upozornění na vypršení zápisu“ umožňuje korigovat vstup i výstup z kurzu. Zápis do kurzu je možné podmínit udáním „Klíče k zápisu“ zde se také dá umožnit přístup hostům. Jestliže by měl vytvářený kurz sloužit ke komerčním účelům, je možné nastavit u něho cenu. Poslední položkou je „Vnutit jazyk“, kdy je možné zajistit, že se studentům bude zobrazovat kurz v učitelem preferovaném jazyce. Nakonec je třeba vše uložit.

Formulář obsahuje více položek, ale ty nebývají povinné, proto jsem se rozhodla je neuvádět a je na tvůrci, zde se jimi bude zaobírat, či ne.

5.4.4 Pracovní prostředí kurzu

Samotná plocha kurzu je rozdělena do tří hlavních částí. Uprostřed se nachází osnova, která se skládá z jednotlivých polí. Do prvního se umísťují důležité informace týkající se kurzu a následují pole reprezentující týdny nebo témata, dle toho, co si tutor v začátku navolil. Po obou stranách jsou umístěna ovládací menu.

Ilustrace 11: Úvodní obrazovka portálu Moodle TUL

5.4.5 Režim úprav

V Moodle existují dva moduly. Jedná se o režim úprav, ve chvíli, kdy je vypnutý není možné provádět žádné úpravy. Aktivace modulu se provádí v odkazu „Správa/Zapnout režim úprav“, po kliknutí na příslušný odkaz bude stránka načtena znovu, tentokrát s bohatší bankou ikon.

Při kliknutí na ikonu, která je používána pro přesun se v kurzu zvýrazní místa, kam je možno příslušnou položku přemístit. →

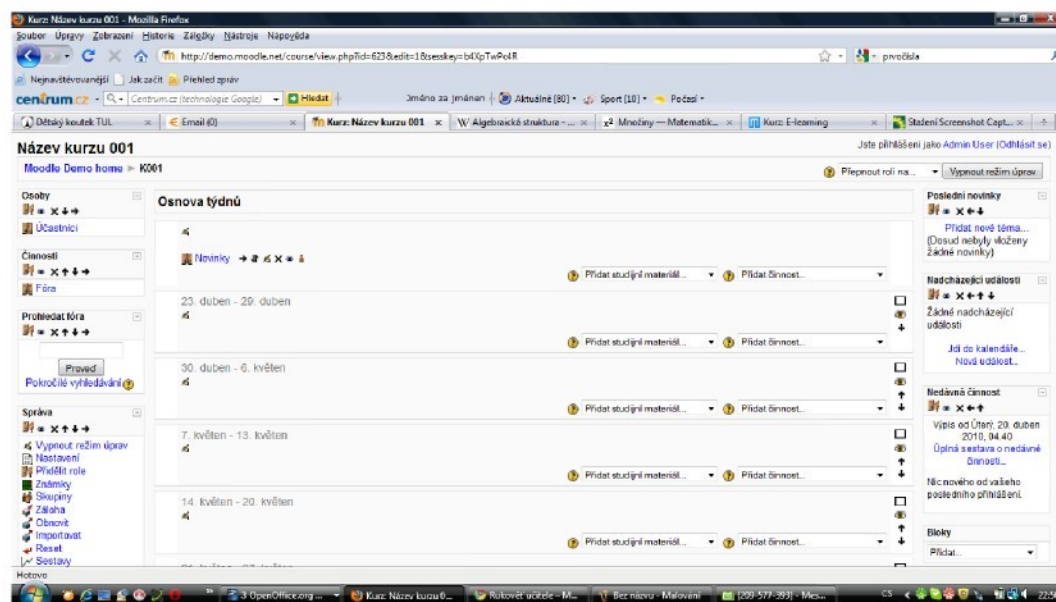
Ikona	Význam
	Přesune danou položku o jednu úroveň vlevo. Zmenší odsazení položky.
	Přesune danou položku o jednu úroveň vpravo. Zvětší odsazení doprava
	Po kliknutí na tuto ikonu se v kurzu zobrazí nabídky míst, kam můžeme danou položku přesunout.
	Tato ikona umožní u každé vložené položky její editaci, aktualizaci.
	Odstraní danou položku z kurzu. Smaže ji.
	Po kliknutí na tuto ikonu bude daná položka neviditelná pro studenty kurzu. V kurzu samozřejmě položka zůstane a tvůrce kurzu ji uvidí, ale bude u ní zobrazeno zavřené oko, které nám signalizuje neviditelnost.
	Toto zavřené "očítko" je zobrazeno u neviditelné položky kurzu a pokud na toto očítko klikneme, tak se položka opět stane viditelnou i pro studenty a bude u ní zobrazeno otevřené oko.
	Obdobně se chová i ikona, která je zobrazena vpravo u každého týdne/tématu. A funguje tak opět skrývání a odkrývání celého týdne pro studenty.
	Tato ikona se opět objevuje u všech týdnů a umožňuje skrýt všechny ostatní týdny/témata kromě našeho požadovaného. Může to být výhodná funkce pro zvýšení přehlednosti. Tato schopnost je dostupná jak pro tvůrce tak i pro studenty.
	Přesune celý týden před předcházející v osnově týdnů.
	Přesune celý týden za následující v osnově týdnů.
	Žádné skupiny.
	Viditelné skupiny.
	Oddělené skupiny.

Tabulka 1: Banka ikon Moodle

Editace menu

Při aktivaci režimu úprav se automaticky zobrazí i tzv editační ikony, jejichž význam je dosti podobný již zmíněných ikon tzn., že jednotlivá menu lze libovolně skrývat a následně zobrazovat, či mazat.

Kromě ikon se dále v každém týdnu/tématu zobrazí rolovací seznamy, jež slouží k přidávání nejruznějších činností do konkrétního týdne/tématu.

Ilustrace 8: Editace Menu

5.4.6 Administrace kurzu

V této podkapitole bude věnováno několik řádků popisu jednotlivých bloků, které je možné využívat jak tvůrcem, tak vlastním uživatelem kurzu, zobrazení u jednotlivých účtů se liší rozsahem možností.

Menu **Osoby**

Obsahem daného bloku jsou standardně tři položky

- **Účastníci**

Tato položka umožňuje zobrazení kompletního seznamu jednotlivých účastníků kurzu se stručným popisem. Tvůrce kurzu má možnost jak studenta vyškrtnout, tak ho i zapsat do kurzu.

- **Upravit profil**

K této položce se každý účastník dostane přes kliknutí na své jméno a následně na tlačítko upravit profil. Načež se zobrazí formulář pro editaci profilu. Po dokončení opravy údajů je třeba vše potvrdit tlačítkem „Aktualizovat profil“.

- **Skupiny**

Do jednotlivých kurzů je možný zápis libovolného počtu účastníků. Pro přehlednost se v tomto případě volí možnost tvorby skupiny. V režimu editace skupin je třeba v první řadě zapsat jméno skupiny a kliknout na tlačítko „Přidat novou skupinu“. Pro přidání účastníka do jednotlivých skupin, je třeba nejprve vybrat studenta/studenty, dále příslušnou skupinu a kliknout na tlačítko „Přidat vybrané do skupiny“

Menu **Činnosti**

Zde jsou zachyceny veškeré činnosti užitá v kurzu. Při kliknutí na jakoukoli položku v menu Činnosti se zobrazí seznam veškerých aktivit, užitých v kurzu.

Menu **Hledat**

Jedná se o pomoc při prohledávání vložených diskuzních fór v kurzu. Po zadání klíčového slova pro vyhledávání se zobrazí všechny příspěvky obsahující dané slovo.

Menu **Správa**

V tomto menu jsou zobrazeny veškeré možnosti nastavení kurzu. Při rozkliknutí jednotlivých z nich se zaktivuje nové okno, v němž jsou povinné údaje označeny vždy hvězdičkou.

Menu **Kurzy**

Zde jsou do jednotlivých kategorií rozříděny jednotlivé kurzy. Pokud je přihlášení prvotní, pak se zobrazí kompletní hierarchie. Po přihlášení do dílčího kurzu bude po opětovném přihlášení nabízen přednostně vybraný kurz. Jednou z možností pro tvůrce je přidání nového kurzu.

6 OFFICE

Jedná se o označení skupiny kancelářského software prodáváného jako celek, tzv. balík, nabízející určitý stupeň propojení jednotlivých aplikací. Hlavními komponenty tohoto balíku bývají textový a tabulkový procesor, nástroj pro tvorbu prezentací. V současné době je nejrozšířenější mezi uživateli Microsoft Office a Open Office. Díky schopnosti spolupráce jednotlivých samostatných programů je tento software pro uživatele obrovskou výhodou.

6.1 Microsoft Office

Firma Microsoft dodává pro Windows několik vzájemně propojených programů určených pro nejběžnější využití počítačů. Tento software je dostupný po zakoupení licenčního kódu. V dnešní době existuje 60 denní licence pro vyzkoušení nového Microsoft Office 7.

*Ilustrace 13: Logo
Microsoft Office*

Microsoft Office Excel

Tabulkový procesor je program určený pro analýzy, sdílení a správu informací napomáhající činit informovanější rozhodnutí. Prostřednictvím tohoto programu je možné vytvářet a uspořádávat data do tabulek, z nichž lze utvářet vzorce a grafy s možností následného vytištění.

Microsoft Office PowerPoint

Prezenční program umožňující rychlé vytváření efektivních dynamických prezentací. Je využitelný na přednáškách, výstavách, veletrzích, obchodních jednání a jiných akcích, kde je třeba kvalitní grafickou formou prezentovat libovolný výrobek.

Microsoft Office Word

Textový editor usnadňující uživatelům vytváření profesionálně vypadajících dokumentů pomocí komplexní sady nástrojů pro psaní, umožňující psaní, editaci, grafickou a estetickou úpravu textu a následný tisk.

6.2 Open Office

Jedná se o volně dostupný balík šířený pod licencí LPGL. Tento plnohodnotný systém je dostupný zdarma. Díky jeho bezplatnému použití je mezi uživateli velice oblíben. Lze jej stáhnout na www.openoffice.cz v české verzi

Ilustrace 14: Logo Open Office

Calc

Jedná se o tabulkový kalkulátor alternativní k programu Microsoft Excel. Slouží pro tvorbu tabulek, je možné propojení jednotlivých buněk se vzorci nebo užití dat pro tvorbu grafů.

Draw

Tento kreslicí program určený pro práci vektorovou grafikou. Jedná se o kreslení pomocí čar, ploch a různých geometrických útvarů.

Impress

Impress je obdobou prezentačního programu PowerPoint v Microsoft Office, s jehož pomocí lze jednoduchým způsobem snadno vytvářet prezentace s pomocí šablon a animačních efektů.

Writer

Tento textový procesor slouží k tvorbě psaných textů s možností vkládání tabulek, obrázků, animací a následným tiskem.

7 HOT POTATOES

Jedná se o jednoduchý software určený pro tvorbu testů. Je složen z pěti základních částí pro tvorbu jednotlivých testů a cvičení ve formátu html, jako interaktivní cvičení nebo jako pracovní list.

Ilustrace 15: Logo programu Hot Potatoes

Cvičení utvořená tímto programem slouží nejen pro učitele, ale také pro samotné studenty, kteří mohou vytvářet cvičení pro spolužáky.

Jeho hlavní předností je využití pro pracovníky státních neziskových vzdělávacích institucí po registraci zdarma

7.1 Druhy cvičení

- **JQuiz**

Tvorba testů typu ano/ne a testů s výběrem odpovědí z několika možností

- **JMix**

Tvorba testů a přeházenými větami

- **JCross**

Tvorba jednoduchých křížovek

- **JCloze**

Tvorba testů a doplňovacích cvičení

- **Jmatch**

Tvorba dvojic pojmů, popř. Textů s mezerami

- **Masher**

Tvorba a správa lekcí s navazujícími sadami cvičení. Tato část je bohužel přístupná až po zakoupení licence

8 TEXTOVÝ EDITOR

Tento software umožňuje nejenom psát a ukládat text, ale i vkládat obrázky a tvořit tabulky. Díky těmto možnostem se jedná o jeden z nejpoužívanějších programů na světě, splňující základní požadavek běžného uživatele na osobním počítači.

8.1 Popis prostředí

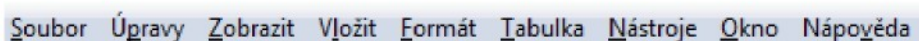
Po spuštění programu se zobrazí okno textového editoru, které skládá z několika částí.

V horní části se nachází menu neboli hlavní nabídka v jejichž podnabídkách jsou umístěny veškeré funkce. Obsluha hlavní nabídky je možná přes klávesu F10 nebo kliknutím levým tlačítkem myši na příslušný panel.

Uprostřed okna textového editoru je bílá plocha, kde bude psán samotný text, u které je možné nastavení způsobu zobrazení v položce zobrazit v hlavní nabídce.

Panely nástrojů

Pomocí tlačítek umístěných na panelech nástrojů je možné pohodlněji ovládat funkce textového editoru. Tlačítka, která jsou si nějak podobná, popřípadě spolu souvisí jsou logicky uspořádána do tak zvaných panelů nástrojů.

Soubor Úpravy Zobrazit Vložit Formát Tabulka Nástroje Okno Nápověda

Ilustrace 16: Panel nástrojů

8.2 Základní editace textu

Kurzor

Kurzor, malá svislá blikající čárka, ukazuje, kde se v textu právě nacházíme. Lze ho přemístit pomocí šipek na klávesnici nebo myši. Bez tohoto prvku by nebylo možné psát a editovat text, došlo by dezorientaci uživatele.

Odstavce

Vše co je v textovém editoru na začátku a konci odděleno klávesou Enter, je bráno jako odstavec, ať se jedná o slovo, nadpis nebo nepřerušovaný text na několik řádků. Dle odstavců je formátován text.

Psaní textu

Velká písmena se píše s pomocí stisknutí klávesy Shift a příslušného znaku. Aktivace stále velkých písmen s pomocí klávesy Caps Lock. Pokud se stane, že je zapotřebí znaků anglické klávesnice, aktivují se klávesovou zkratkou Alt + Shift.

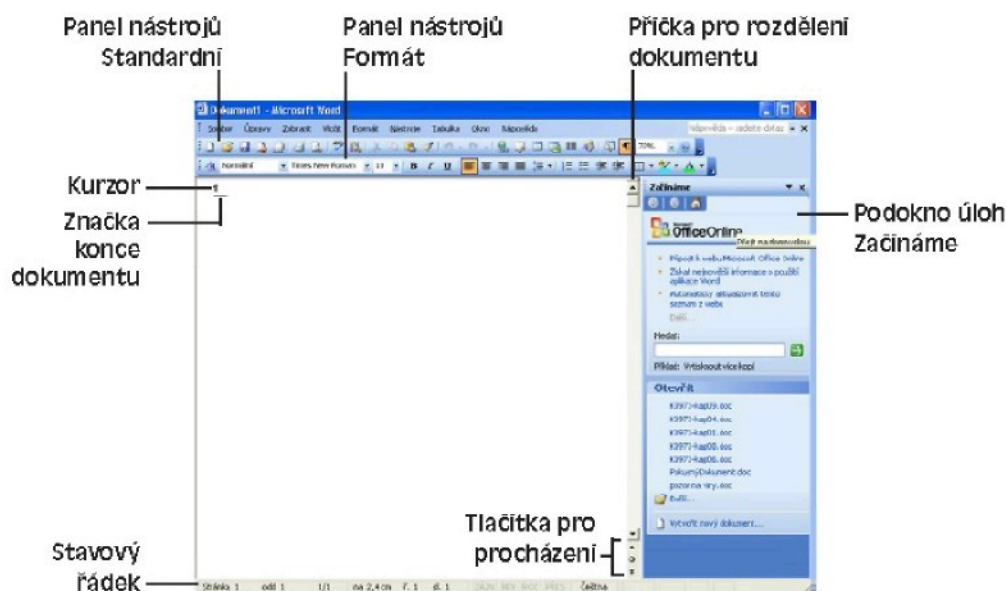
Psaní mezer

Z typografického hlediska se mezera píše vždy za interpunkčnímu znaménky, před a za pomlčkou, mezera se píše také za tečkou u data a u zápisu bodů s tečkami nebo závorkami. Mezera se nepíše uvnitř závorek.

Je striktně zakázáno mezerou odsazovat text. K tomuto účelu slouží tabulátor. Dále je pak nepřipustné mezerou text centrovat.

Blok

Slouží k pozdější úpravě již napsaného textu k čemuž slouží bloky. Jedná se o ohrazení určité části textu. **Zázraky do tří dnů.** Velikost bloku není nijak omezena. Text ohrazený do bloku se zobrazí jako bílý text na černém pozadí.

Ilustrace 17: Standardní okno Microsoft Word

8.3 Základní formátování textu

Typ písma

Textový editor disponuje jedním z hlavních požadavků uživatele a tím je změna typ písma. Základním typem písma je tzv. Knižní písmo neboli Times New Roman a proporcionální písmo neboli Arial.

Řez písma

V textovém editor jsou k dispozici tři základní řezy písma. Jedná se o písmo tučné, kurzívu a podtržené. Jednotlivé řezy lze libovolně kombinovat.

Zarovnání textu (odstavce)

Vždy je možno zarovnání textu vzhledem k okrajům stránky. Je možné zarovnání na střed stránky, k pravému a levému okraji a zarovnání oboustranné.

Styly

Jedná se o souhrn odstavce, s možností aktivace pouze jediným krokem. Styl umožňuje nadefinovat všechny vlastnosti písma do jediného kroku.

Díky tomu, že je nemožné striktně definovat veškerá pravidla pro prání pravidel v textovém editoru, bude vyjmenováno alespoň několik z nich, které usnadní převod dokumentů do HTML formátu.

DOPORUČENÍ

Uspořádání textu:

- Již v prvním odstavci se doporučuje vyjádřit základní myšlenku.
- Nejprve napsat text a následně upravit, nikdy ne naopak.

Formátování:

- Doporučuje se používat standardní přednastavené fonty, což znamená neměnit přednastavené druhy písma. Není dobré je nepřiměřeně střídát.
- Nikdy se neukončuje řádek klávesou Enter
- Není povoleno zvýrazňování za použití podtržení, jelikož tento způsob se na webu užívá pro označení odkazu. Je dovoleno pouze tučné zvýraznění, popřípadě kurzíva.
- Při potřebě tabulky v textu je třeba minimalizovat šíři tabulek.
- V žádném případě není přípustné ruční číslování a odrážky u seznamů.
- Nadpisy a odstavce je nutno zarovnávat vlevo, důležitá upozornění však na střed.
- Pro nadpis dokumentu se používá styl Nadpis 2

ODRÁŽKY A ČÍSLOVÁNÍ, SYMBOLY

Tento editor disponuje systémem automatického číslování a odrážkování jednotlivých bodů. Jen na uživateli jaký styl si vybere. Aktivace proběhne automaticky při psaní textu, kdykoli uživatel napíše pomlčku nebo číslo s tečkou.

Odrážky

Odrážky se vztahují vždy na řádek nebo odstavec oddělený klávesou Enter. Je zde možnost výběru z několika nadefinovaných stylů, popřípadě je možnost vlastní volby.

Číslování

Nastavení je shodné jako u odrážek. Je zde možnost číslovat automaticky nebo volbu aplikovat na již vytvořený text.

Matematické symboly

Psaní matematických a fyzikálních úloh na počítači je vyžadováno speciálních značek. Pro využití těchto symbolů je třeba mít speciálně nainstalován přídatný modul textového editoru, který bývá vždy součástí balíku.

8.4 Grafika ve Wordu

Textový dokument umožňuje vkládání grafických objektů do dokumentů. Vložený grafický objekt ve Wordu je možno upravovat a přesouvat.

Kategorie grafických objektů

- **Kliparty.** Jedná se o charakteristické obrázky, které jsou součástí Wordu.
- **Externí obrázky.** Tato možnost poskytuje vkládání obrázků z vlastních zdrojů. Obrázek musí však být uložen ve formátu čitelném pro Word.
- **Grafické a automatické tvary Wordu.** Textový editor disponuje sadou grafických objektů. Jedná se o různé tvary – šípky, obrazce nebo nápisy. Součástí této kategorie je i Word Art, tzv. trojrozměrný text.

9 TABULKOVÝ PROCESOR

Jedná se o jednu ze součástí programového balíku. Řadí se mezi nejpoužívanější aplikace. Prostřednictvím tabulkových procesorů lze vytvářet rozsáhlé tabulky s daty a třídít je dle zadaných klíčů, definovat vzorce a funkce a filtry dle nadefinovaných parametrů. V návaznosti na uvedená data lze vytvářet grafy nebo například geodetické mapy.

Po spuštění procesoru se objeví úvodní obrazovka, jejíž uspořádání nabídky je totožné jako u textového editoru. V horní části obrazovky se nachází hlavní nabídka se všemi položkami a stejně jako textový procesor má i tzv. panely nástrojů. Hlavní část okna je rozdělena na jednotlivé buňky, neboli je zde vyobrazena viditelná „sít“. Vybraná buňka je schopna nést danou informaci, nezávisle na ostatních.

Pro orientaci v buňkách je každá označena ve vodorovném směru písmenem a ve svislém směru číslem.

Těsně nad mřížkou se nachází řádek vzorců, kde se zobrazuje aktuální obsah každé buňky zároveň sloužící i k její editaci.

Ve spodní části okna se nachází panel, obsahující tři jednotlivé listy, což znamená, že každý soubor může mít libovolný počet listů obsahující samostatné tabulky nezávislé na ostatních

Posledním řádkem tabulkového procesoru je stavový řádek mající informativní charakter, zobrazující režim práce v editoru.

9.1 Buňky

9.1.1 Typy buněk

- **Řetězec (text).** Jedno z vlastností buňky je, že jejím obsahem může být cokoliv. Může obsahovat, jak číselnou tak i textovou hodnotu
- **Číslo.** Jedná se pouze o číselnou hodnotu
- **Vzorec.** Jedná se o definici vzorce, která je kompletně zapsána za znakem „=“.
- **Datum.** Tento typ buňky je výhradně užíván pro zápis data.

9.1.2 Grafická úprava buňky

Dlouhý text v buňce

Opatřením jak dosáhnout, aby nám dlouhý text nepřesahoval do dalších buněk, znamená nastavit šířku sloupce, tzv. „natáhnout“

Blok

Pojem blok má stejný význam jako v předešlé kapitole „Textový editor“. V tabulkovém editoru je časté pracovat a modifikovat více buněk současně. Jediná změna oproti textovému editoru je, že při označování oblastí do bloku, dochází k tomu, že výchozí buňka není označena, přestože do bloku patří.

Grafická úprava

Tabulkový editor disponuje několika prostředky pro úpravu buňky totožných s textovým editorem. Jedná se o zarovnání obsahu buňky, řez písma a typ a velikost písma.

9.1.3 Formát buňky

Díky tomuto oknu jsme schopni komplexně nastavit parametry buňky. Aktivace okna je přes položku Formát v hlavní nabídce, nebo kliknutím pravým tlačítkem myši na příslušnou buňku a zvolení výběru „buňka“.

Záložka číslo. Definiuje zobrazení hodnoty v buňce

Záložka zarovnání. Tato záložka umožňuje zarovnání jak v klasickém vodorovném směru, jež se může provést i prostřednictvím tlačítek panelu nástrojů, tak i ve směru svislém, jehož použití se využívá především v případě vysoké buňky. Dále je zde v případě dlouhého textu možnost zalomení textu v rámci jedné buňky.

Záložka písmo. Umožňuje definovat všechny atributy písma v buňce.

Záložka ohraničení. Tato záložka poskytuje způsob ohraničení jedné buňky nebo celé oblasti označené v bloku.

Záložka vzorky. Prostřednictvím této záložky je možno definovat pozadí jedné nebo více označených buněk. Nejedná se však o definování barvy písma.

9.1.4 Vzorce

Oblast vzorců v tabulkovém editoru disponuje řadou funkcí předdefinovaných (matematická, statistická, logická, finanční, databázová, datová a časová, vyhledávací a informační), uživatel však má možnost i editace funkcí vlastních.

Zadávání vzorců v tabulkovém kalkulátoru je možno zápisem vzorce přímo do buňky nebo užitím průvodce při tvorbě vzorce.

Pravidla pro zadávání vzorců

- Ve chvíli, kdy vzorec nezačíná znakem „=“ je brán tabulkovým editorem jako textová buňka. Je-li vzorec tvořen původcem, znak „=“ je doplněn automaticky.
- Ve chvíli, kdy není užito správné syntaxe ve vzorci, není tabulkovým editorem dovoleno ukončení editace buňky.
- Na výsledky vzorců se může odkazovat pomocí proměnné ve vzorci jiném.
- Ve vzorcích sloužících pro kopírování by měla být tendence užívání proměnných, nikoli konstant.

9.1.5 Graf

Graf je vizuální prostředek s jehož pomocí je možno data z tabulky zobrazit ve srozumitelné formě. Tabulkový kalkulátor má v nabídce nejrůznější typy, od dvojrozměrných (sloupcové, pruhové, plošné, prstencové) po trojrozměrné (kruhové, jehlanové, kuželové). Graf se chová jako grafický objekt, jež je přímo svázán s daty v tabulce. Jakákoli změna buňky se v něm okamžitě projeví.

Tvorba grafu

Nejprve je třeba zhotovit zdrojovou tabulku, bez níž by byl graf těžko definován. Následně je třeba dát tabulku do bloku a kliknutím zaktivovat tlačítko pro tvorbu grafu . Načež je uživatel přesměrován do průvodce grafu s jehož pomocí, procházením jednotlivých kroků graf vytvoří.

Úprava grafu

Vzniklý graf je možné kdykoli měnit. Je možné upravovat veškeré parametry navolené v průvodci dle potřeby uživatele. Dále je s ním možno manipulovat jako s běžným grafickým objektem.

Mapa

Jedná se o speciální typ objektu. Převádí stejně tak, jako graf, data z tabulky do názorné podoby. Pro využití tohoto prostředku je třeba nainstalovat, popř. doinstalovat tuto funkci do tabulkového kalkulátoru.

10 PREZentační PROGRAM

Architektura je tvořena třemi základními vrstvami: aplikace, šablony a prezentace. Toto rozhraní je uzpůsobeno pro tvorbu prezentací. Prezentace jako taková může nabídnout více než jen kresba nebo obrázky. Modelové šablony usnadňují uživateli práci s tímto programem. Každá prezentace je určitým souborem obsahujícím základní informace společně s obsahem, multimediální obsah a nastavení. Jinými slovy se jedná o moderní formu sdělení určitých informací prostřednictvím mluveného slova i vizuálních prostředků. S jejíž pomocí je předávána informace a hlavním cílem každé prezentace je snaha o co největší zapamatování posluchači.

10.1 Technické vybavení pro prezentace

Kromě promítání práce na monitoru počítače se využívá specializované technické vybavení jako je:

- **Videodataprojektor.** Díky němuž je možné promítat obraz z počítače, DVD přehrávače nebo videopřehrávače na plátno.
- **Laserová ukazovátka.** Tento doplněk funguje pouze jako ukazovátka, neumožňuje ovládání programu.
- **Velkoplošné LCD panely.** Je to alternativní metoda projektoru doporučená pro menší prostory.
- **Projekční plocha.** Jedná se o tvorbu jasného obrazu jejíž hlavními kritérii jsou velikost, kvalita povrchu a možnosti manipulace.
- **Interaktivní tabule.** Umožňuje promítnutí obrazu z počítače a následnou manipulaci s ním. Je možné prstem nebo speciálním perem ovládat program prostřednictvím tohoto technického vybavení.
- **Zpětné projektory.** Promítají obraz z průhledné fólie.

10.2 Šablony

Architektura se skládá ze dvou druhů šablon:

- **Vzory prezentací**

Tyto vzory slouží jako vzor pro tvorbu nových prezentací. Tvorba prezentací je standardní se shodným formátováním, grafickými prvky a standardním textem. Aktivace tohoto modulu nastává ve chvíli aktivace přes nabídku „Vytvořit nový dokument“. Vzory prezentací poskytují jak prvky předlohy, které zahrnují standardní formátování, pozadí snímků a orientaci stránky, tak i standardní prvky jako jsou hudební klipy a grafy nebo diagramy vložené do konkrétních snímků prezentace.

- **Šablony prezentací**

Šablony prezentací zajišťují pouze vzhled prezentace, neobsahují žádné reálné snímky ani text. Skládají se z hlavních prvků definovaných v předloze snímku. Je možno je upravovat uživateli. Typicky řídí barevné schéma, typ písma a celkový vzhled snímků v prezentaci.

Předdefinované rozvržení snímku

Při tvorbě nové prezentace se zobrazí dialogové okno „Nový snímek“, kde je možno vybrat automatické rozvržení prvního snímku prezentace.

10.3 Zásady pro zpracování počítačové prezentace

- **Kontrastní barvy.** Pokud si autor nedá pozor na kontrastní barvy, mohlo by se stát, že jemné odstíny nebudou na plátně zřetelné. Je doporučeno užít tmavé pozadí a světlý text, jelikož bývá lépe čitelný než opačně.
- **Ilustrace.** Obrázky by měly být velké minimálně $\frac{1}{4}$ plátna.
- **Písmo.** Doporučuje se užití velkého písma maximálně deset řádků textu. Využívá se tučného bezpatkového písma, jelikož je lépe čitelné než písmo patkové.
- **Text.** Jelikož prezentace předpokládá i zapojení mluveného slova autora, text by měl být stručný a jasný.
- **Grafické objekty.** Díky lepší zapamatovatelnosti obrazové informace oproti psanému textu je doporučeno užití nákrešů, obrázků a grafů. Objekt je zarovnáván na optický střed stránky.

10.4 Vlastní počítačová prezentace

Jedná se o skupinu snímků střídajících se po kliknutí myši objevující se na obrazovce s různými efekty. Jednotlivé snímky obsahují objekty (texty, obrázky, grafy, zvuky, video, pozadí stránky, ovládací prvky prezentace), kterým také přiřazujeme vlastní efekty.

Z hlediska časového se snímky objevují kliknutím myši, stisknutím klávesy nebo automaticky v zadaných intervalech.

Z hlediska způsobu objevení se jednotlivé snímky objevují bez animací a efektů nebo s efekty (přechod, prolnutí, rolety).

ZÁVĚR

Daná práce byla sepsána s využitím odborné literatury a to jak v tištěné, tak i v digitální formě. Dále bylo využito webových stránek zabývajících se tímto problémem. Byly vytvořeny tři dokumenty, popisující práci v editorech Microsoft Office a Open Office, jež jsou v současné době nejpoužívanějšími editory. On-line kurz je vytvořen na portálu Moodle TUL, kde mi byla přidělena práva tvůrce kurzu, jelikož portál Moodle.cz je z poloviny psán anglicky, což velice znesnadňuje práci v něm.

Výstupem této práce se stal manuál pro pedagogy základních škol, přibližující pojem e-learning a umožňující snadnou práci při tvorbě on-line kurzů. Jelikož v podvědomí pedagogů je tento pojem netknutou stránkou. Nezkušení učitelé mají obavy začít s tvorbou těchto kurzů. Součástí této práce je několik tipů portálů umožňujících jak bezplatně, popřípadě za licenční poplatek užívat jejich aplikace. Jsou zde popsány nejpoužívanější balíky OFFICE a součástí manuálu jsou i jednotlivé kroky při jejich manipulaci.

Autorkou vytvořený manuál byl vyzkoušen testovací skupinou tří učitelek na prvním stupni nejmenované malotřídní školy. Prvním důvodem využití uvedené testovací skupiny bylo, že na této škole probíhá v letošním roce grantový projekt mimo jiné zaměřený na využití ICT při výuce a důvodem druhým bylo, že vyučující byly ochotny, i přes nedostatek vlastního času, se zúčastnit školení na téma e-learning při výuce, vedeného autorkou. Učitelky zvládly s pomocí manuálu sestavit jednoduchý kurz. Největším úskalím tvorby kurzu byla časová náročnost, jelikož tyto učitelky jsou skoro neznalé, co se týče oblasti informačních a komunikačních technologií. Při dotazování se vyučujících na druhém stupni okolních škol se autorka shledala s nepochopením a odmítavým postojem ze strany učitelů.

Závěr, který si z této práce autorka odnesla je takový, že není problém nalézt zdroje s jejichž pomocí zvládnout ovládaní daného systému nebo nalézt si informace potřebné k tvorbě jednotlivých kurzů. Největším úskalím je nedostatek času pedagogů, neochota přijmout a naučit se věcem novým a složitost některých manuálů. Díky snaze o vytvoření obrázkového projektu a jasným instrukcím v kurzu se dá očekávat kladný přístup pedagogů.

SEZNAM LITERATURY

- [1] BAREŠOVÁ, Andrea. *E-learning ve vzdělávání dospělých*. 1. vyd. Praha: Vox, 2003. ISBN 80-86324-27-3.
- [2] KOPECKÝ, Kamil. *E-learning (nejen) pro pedagogy*. 1. vyd. Olomouc: Hanex, 2006. ISBN 80-85783-50-9.
- [3] NAVRÁTIL, Pavel: *S počítačem na základní škole, Computer Media, 2005, ISBN 80-902815-0-8*.
- [4] NAVRÁTIL, Pavel. *Spočítačem nejen k maturitě 1. díl. [s.l.] : Computer Media, 2004. 146 s. ISBN 80-86686-19-1*
- [5] ŠKVAŘIL, Jan . *Microsoft Office pro Windows 95 Resource Kit Oficiální příručka pro instalování, konfigurování a ladění Microsoft Office pro Windows 95. Praha : Computer Press, 1996. 1012 s. ISBN 80-85896-63-X*.
- [6] VANÍČEK, Jiří. *Informatika pro základní školy 1. díl, Computer Press, 2004, ISBN 80-251-0221-1*.
- [7] VANÍČEK, Jiří. *Informatika pro základní školy a víceleté gymnázia – metodická příručka. 1. vyd. Brno: CP Books, 2005. ISBN 80-251-0631-4*.
- [8] VANÍČEK, Jiří. *Informatika pro základní školy a víceleté gymnázia 2. 1. vyd. Brno: CP Books, 2005. ISBN 80-251-0630-6*.
- [9] VÁŇOVÁ, Tamara, VÁŇOVÁ, Anna. *Moodle v síti. 1. vyd. Brno: Tribun, 2008. ISBN 978-80-7399-447-1*.
- [10] *Vzdělávací program Základní škola . [s.l.] : Fortuna, 2009. 344 s. ISBN 80- 7168-595-X*.

- [11] ČERNÝ, Michal Černý. *Vyrobte si e-learningový kurz. LUPA - Server o českém internetu [online]. 11.3.2009, , [cit. 2010-04-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.lupa.cz/clanky/vyrobte-si-e-learningovy-kurz/>>.*
- [12] YOUNG, Michael J.; HALVORSON, Michael. *Microsoft Office Word 2003 [online]. Brno : Computer Press, 2004 [cit. 2010-04-12]. Dostupné z WWW: <www.cpress.cz>.*
- [13] ŠORM, Milan; NETRAFOVÁ, Hana *E-LEARNING JAKO SOUČÁST UNIVERZITNÍHO INFORMAČNÍHO SYSTÉMU . In E-LEARNING JAKO SOUČÁST. Brno : Henkel, 2.12.2002 [cit. 2010-04-08]. Dostupné z WWW: <https://akela.mendelu.cz/~hanac/papers/elearning_hradec2002.pdf>.*
- [14] *Kontis e-Learning [online]. 4.2006 [cit. 2010-04-08]. Součástí e-learning. Dostupné z WWW: <http://www.e-learn.cz/uvod_soucasti_lcms.asp?menu=elearning&submenu=soucasti&subsubmenu=lcms>.*
- [15] *LMS Unifor Live [online]. 2008 [cit. 2010-04-08]. E-learning na úrovni. Dostupné z WWW: <<http://www.lmsunifor.com/>>.*
- [16] *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky [online]. 2006 [cit. 2010-04-09]. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky. Dostupné z WWW: <<http://www.msmt.cz/>>.*
- [17] *Adlnet [online]. . [cit. 2010-04-08]. Advanced Distributed Learning. Dostupné z WWW: <<http://www.adlnet.gov/Pages/Default.aspx>>.*

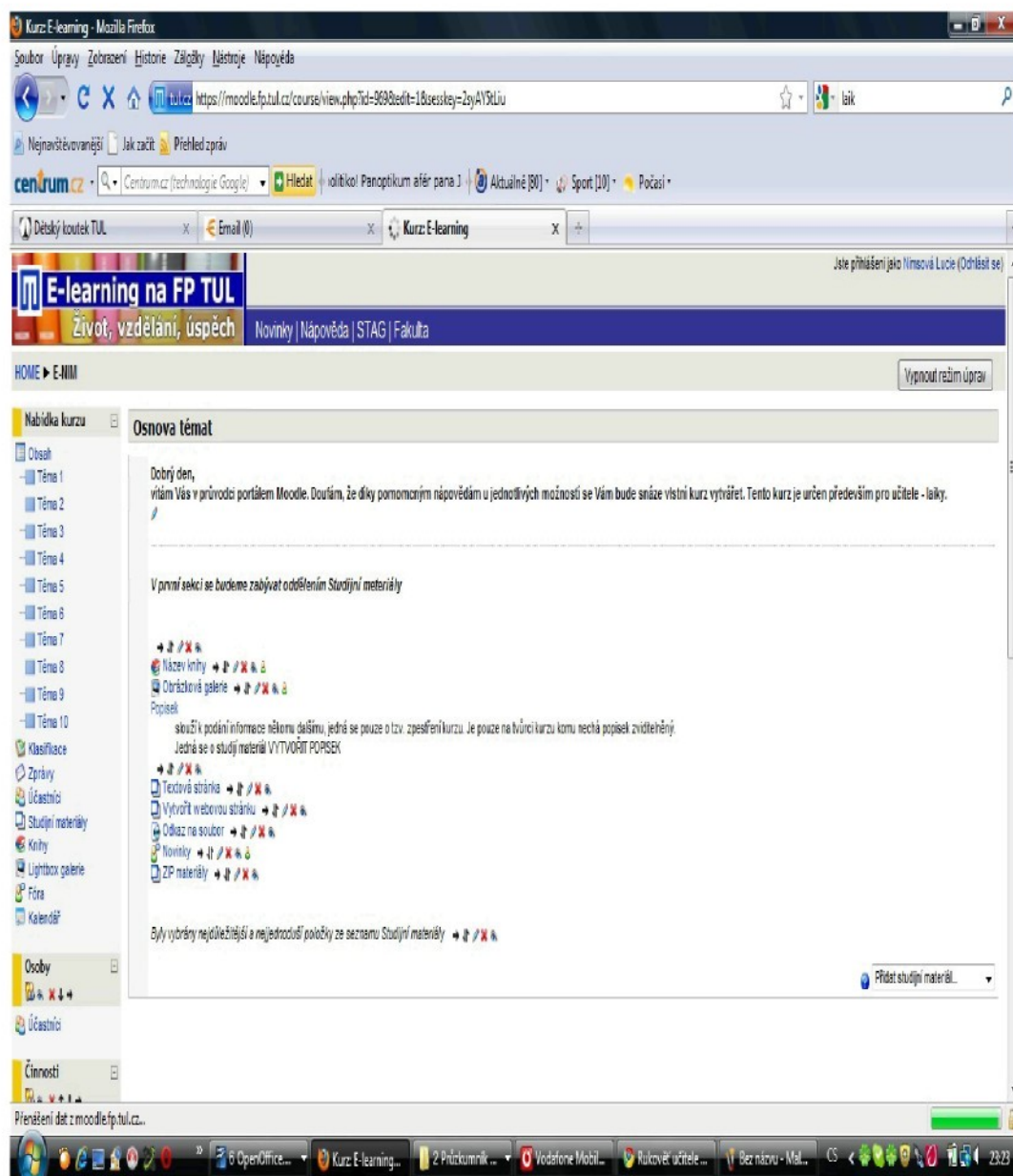
- [18] Adobe Flash In *Wikipedia : the free encyclopedia* [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikipedia Foundation, 10.1.2002, 6.4.2010 [cit. 2010-04-09]. Dostupné z WWW: <http://en.wikipedia.org/wiki/Adobe_Flash>.
- [19] *Blackboard* [online]. 1997-2010 [cit. 2010-04-08]. Blackboard. Dostupné z WWW: <<http://www.blackboard.com/>>.
- [20] *E- learning centrum* [online]. . [cit. 2010-04-09]. E- learning centrum. Dostupné z WWW: <<http://www.mc2.cz/>>.
- [21] *E-learning - prostředí pro tvorbu a provoz interaktivních kurzů* [online]. 2008 [cit. 2010-04-08]. Systém komplexního vzdělávání on-line. Dostupné z WWW: <<http://www.infolab.cz/e-learning>>.
- [22] *IEEE* [online]. 2010 [cit. 2010-04-08]. The world's leading professional association for the advancement of technology. Dostupné z WWW: <<http://www.ieee.org/portal/site>>.
- [23] *Kontis e-Learning* [online]. 4.2006 [cit. 2010-04-08]. Proč e-Learning. Dostupné z WWW: <http://www.e-learn.cz/uvod_proc.asp>.
- [24] *Kontis e-Learning* [online]. 4.2006 [cit. 2010-04-08]. Standardy e-learning. Dostupné z WWW: <http://www.e-learn.cz/uvod_standardy_aicc.asp?menu=elearning&submenu=standardy&subsubmenu=aicc>.
- [25] *Kontis e-Learning* [online]. 4.2006 [cit. 2010-04-09]. Kurzy. Dostupné z WWW: <http://www.e-learn.cz/produkty_lcms.asp?menu=produkty&submenu=vyvoj&subsubmenu=lcms>.
- [26] *Learning Management System LMS eDoceo a Lectora* [online]. [cit. 2010- 04-08]. Komplexní řešení pro řízení vzdělávání a tvorbu e-learningových kurzů. Dostupné z WWW:

- <<http://www.edoceo.cz/index.php>>.
- [27] *Macromedia* [online]. 2010 [cit. 2010-04-08]. Breeze Resource Center. Dostupné z WWW: <<http://www.adobe.com/resources/breeze/>>.
- [28] *Metodický portál RVP* [online]. . [cit. 2010-04-09]. Metodický portál RVP. Dostupné z WWW: <<http://rvp.cz/>>. ISSN 1802- 4785.
- [29] *Microsoft Class Server* [online]. 2001-2004 [cit. 2010-04-08]. Microsoft Class Server. Dostupné z WWW: <<https://lg.cvut.cz/CSFEL/Signin.htm>>.
- [30] *Moodle.cz* [online]. . [cit. 2010-04-09]. Moodle. Dostupné z WWW: <<http://moodle.cz/>>.
- [31] *Moodle.org* [online]. 1999 [cit. 2010-04-08]. Open-source community-based tools for learning. Dostupné z WWW: <<http://moodle.org/>>.
- [32] *OpenOffice.org* [online]. 2010 [cit. 2010-04-09]. The Free and Open Productivity Suite. Dostupné z WWW: <<http://www.openoffice.org/>>.
- [33] SCORM In *Wikipedia : the free encyclopedia* [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikipedia Foundation, 30.1.2006, 8.9.2009 [cit. 2010-04-09]. Dostupné z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/SCORM>>.
- [34] STRÍTESKÁ, Hana. *Historie e-learningu v České republice* [online]. Leden 2007 [cit. 2010-04-08]. [Http://www.fi.muni.cz](http://www.fi.muni.cz). Dostupné z WWW: <<http://www.fi.muni.cz/usr/jkucera/pv109/2003p/xstrites.htm>>.

- [35] *SumTotalLCMS* [online]. [cit. 2010-04-08]. LCMS -Learning Content Management System. Dostupné z WWW: <<http://www.sumtotalsystems.com/products/learning-content-management-system.html>>.
- [36] ŠPINDLER, Petr LMS_EDEN.doc. In *Microsoft Word - LMS_EDEN.doc*. Praha : Rentel, 30.3.2007 [cit. 2010-04-08]. Dostupné z WWW: <http://everest.natur.cuni.cz/konference/2007/sponzori/rentel/LMS_EDEN.pdf>.
- [37] *Wikiverzita* [online]. 26.1.2009 [cit. 2010-04-08]. Adobe CONNECT. Dostupné z WWW: <http://cs.wikiversity.org/wiki/Adobe_CONNECT>.

PŘÍLOHY

Příloha č. 1

Text 1: Náhled do kurzu Elearning zapnutého v "Režimu úprav" na adrese URL <https://moodle.fp.tul.cz/course/view.php?id=969&edit=1&sesskey=2syAY5tLiu>

Příloha č.2

MOODLE-náhled manuálu

platnosti zápisu:

Počet týdnů/témat: 9 ?

Režim skupiny: Žádné skupiny ? Vnucovat: Ne ?

Dostupnost: Tento kurz je studentům dostupný ?

Klíč k zápisu: ba19ma02gra14 ?

Přístup pro hosty: Zakázat hostům ?

Cena: USD (americký dolar) ?

Skryté sekce: Skryté sekce se zobrazují ve sbalené formě ?

Kolik novinek: 5 novinek ?

Vyplňte všechna pole.

•Kurz Uložte

10.5 Struktura kurzu

10.5.1 Tlačítko Zapnout režim úprav

Pro tvorbu a editaci je třeba mít aktivován režim úprav. Klikněte na tlačítko „*Zapnout režim úprav*“

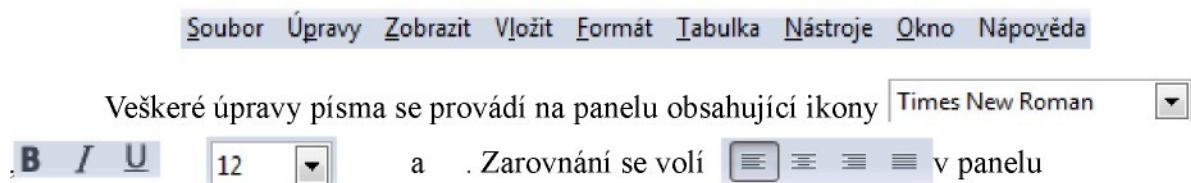
Ilustrace 10: Režim úprav

Po stisknutí tlačítka se objeví ve Vašem kurzu řada ikon a šipek. V prázdných políčkách jednotlivých sekcí se objeví dvě výběrová menu: *Přidat studijní materiál*, *Přidat činnost*.

Příloha č. 3

JAK NA TEXTOVÝ EDITOR

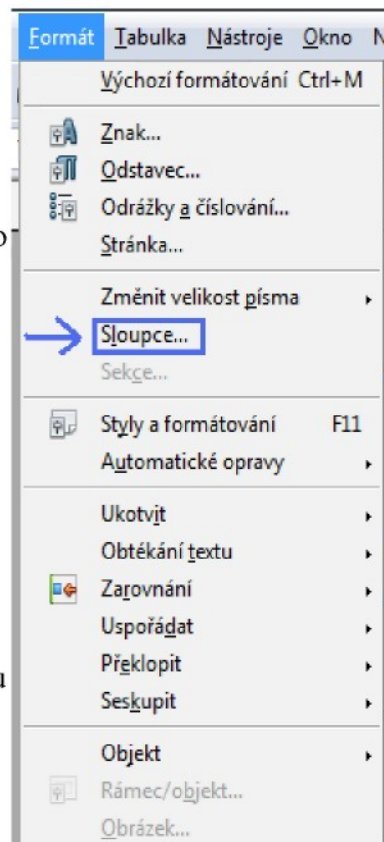
Veškeré úpravy, které provádíme pomocí ikon, se dají udělat s použitím horní lišty dokumentu .

Pokud je pro naši práci nezbytně nutné vložení obrázku nebo tabulky, pak klikneme na příslušnou ikonu. Vždy když na vložený objekt klikneme objeví se nám jeho menu umožňující další práci a úpravy s ním. Pod pojmem klik rozumíme stisknutí jednou levé tlačítko myši.

Pro psaní například testů je pro vyučující výhodné užití sloupců

Je na autorovi, zda nejprve navolí požadovanou akci nebo si přednostně napíše text a až následně ho upraví. Pro tento krok je však důležité mít text tak zvaně **bloku** v bloku , čímž docílíme úpravy vybrané části. Pro výběr veškerého textu zvolíme klávesovou zkratku CTRL + A. Pro část textu přesuneme šipku na okraj stránky a ve chvíli, kdy se objeví na pozici kurzoru šipka, stiskneme levé tlačítko myši a táhneme požadovanou dobu nebo si najedeme kurzorem na požadovanou pozici, stiskneme levé tlačítko myši a vybereme požadovanou část textu.

Příloha č. 4

Na přiložené CD jsou vloženy materiály pod názvy **manual.pdf** a **editor.pdf**, které jsou součástí odevzdávané práce. Jedná se o výstupy zmiňované v zadání DP. Pomocný kurz je vytvořen na adrese:
<https://moodle.fp.tul.cz/course/enrol.php?id=969>

MOODLE – příručka pro laiky

Nimsová Lucie

Obsah

Založení nového kurzu v Moodle.....	3
Tvorba MOODLE kurzu.....	3
Struktura kurzu.....	5
Tlačítko Zapnout režim úprav.....	5
Struktura Moodle kurzu.....	6
Vkládání hotových studijních materiálů.....	9
Zpřístupnění vloženého souboru.....	9
Složky s dokumenty.....	10
Vkládání WWW odkazu na hotové studijní materiály.....	10
Umístění odkazů na WWW stránka.....	10
Tvorba studijních materiálů.....	11
WWW stránka.....	11
Tvorba slovníku.....	11
Založení slovníku.....	11
Diskusní fórum.....	14
Založení.....	14
Anketa.....	15
Zadávání.....	15
Test.....	17
Založení testu.....	17
2. Tvorba testových úloh.....	19
Testová úloha s výběrem odpovědi.....	19
Přiřazovací testová úloha.....	22
Doplňovací testová úloha.....	22
Úloha s krátkou tvořenou odpovědí.....	23
3. Sestavení testu z testových úloh a nastavení dalších parametrů testu.....	23
Úkol.....	24
Zadání úkolu.....	24

Založení nového kurzu v Moodle

Aby bylo možné vyzkoušet tvorbu vlastního kurzu, je potřeba mít možnost jeho založení na vybraném serveru, kde je Moodle instalován. V případě, že není možné si vlastní kurz založit, je třeba požádat administrátora kurzu o vytvoření účtu „tvůrce kurzu“

Před vlastní tvorbou kurzu je třeba mít rozmyšleno, komu bude určen, co je jeho cílem, jakými prostředky se bude v kurzu pracovat a jaké aktivity budou studenti plnit. Je dobré si vše zaznamenávat do tabulky.

Tvorba MOODLE kurzu

V první řadě si založíme vlastní kurz a nastavíme jeho charakteristické vlastnosti.

1. Klikni na *Přidat nový kurz*.
2. Vyplňte základní údaje a nastavte charakteristiky nového kurzu v nabídce *Upravit nastavení kurzu*. Tyto charakteristiky můžete kdykoliv změnit. U jednotlivých položek nastavení je ikonou vysvětlen význam těchto položek
3. Možnosti kurzu
 - Kategorie kurzu: **Vyberte některou z kategorií, kam bude kurz patřit.** Tyto kategorie jsou nastaveny správcem systému MOODLE.
 - Celý název kurzu: **Sem vepište název kurzu.**
 - Krátký název: Jedná se o zkratku, která je příslušná každému kurzu. **Vymyslete zkratku pro svůj kurz.**
 - ID: **Není nutné vyplňovat**
 - Souhrn: **Stručně charakterizujte svůj kurz.** Jedná se o charakteristiku kurzu, která je veřejně přístupná. Stručně a jasně by měla být vystižena náplň a účelnost kurzu. Na ukázce vidíte začátek tvorby kurzu.
 - Uspořádání: Můžete si vybrat jednu ze tří možností uspořádání kurzu: týdenní, tématické nebo diskusní. Výběr záleží na organizaci kurzu. Diskusní uspořádání je vhodné především pro komunikační aktivity (nástěnka, diskuse).
 - Datum začátku kurzu: **Nastavte začátek kurzu.** Tato položka je důležitá pro týdenní uspořádání, jelikož se tímto nastaví začátek kurzu.
 - Vyškrtnout studenty po: Zde rozhodujete, jak dlouho umožníte studentům být účastníky kurzu. Nastavená hodnota udává počet dnů, po které bude student zapsán v kurzu od začátku zápisu. Zvolíte-li „Neomezeno“, zůstanou studenti v kurzu zapsáni do té doby, než budou vyškrtnuti ručně, nebo než vyškrtnutí provede systémová funkce pro odstraňování nefunkčních uživatelských účtů. Této volby se využívá u kurzů bez pevného začátku a konce.
 - Počet týdnů/témat: **nastavte potřebný počet**
 - Režim skupiny: V MOODLE můžete pracovat se skupinami studentů. Pokud zvolíte „Žádné skupiny“, tak vlastně všichni účastníci jsou členy jedné jediné skupiny, která vznikla ze všech účastníků.
Poznámka: Pokud byste však chtěli, aby účastníci pracovali ve skupinách jen v některých aktivitách, tak pak skupinový režim nastavíte až u konkrétních aktivit. U každé činnosti lze totiž v MOODLE nastavit její charakter, zda půjde o skupinovou úlohu, či individuální.
 - Dostupnost: Díky této volbě bude kurz skryt a objeví se až na příkaz tvůrce.
 - Klíč k zápisu: Jedná se o heslo, díky němuž je možné omezit přístup do kurzu.

- Přístup pro hosty: Zde rozhodneta, zda povolíte vstup neregistrovaným. Volí se ze tří nabídek „Zakázat hostům“, „Povolit hostům i bez klíče“ a „Povolit hostům s klíčem“. Hostům je umožněn vstup pouze pro čtení, což znamená, což znamená, že nemohou plnit některé úkoly kurzu.
- Skryté sekce: V MOODLE máte možnost schovat před studenty některé sekce.
- Ukázat známky: Jelikož se ve většině případů aktivity hodnotí, na základě tohoto nastavení žáci uvidí své výsledky, či nikoli. Pokud zvolíme „Vypnout“ stane se pouze to, že student neuvidí známky, ale učitelé to nijak nebrání kurz ohodnotit
- Maximální velikost nahrávaných souborů: Některé činnosti žáků vyžadují, aby žák vložil do kurzu soubor. Dle tohoto nastavení se rozhodne, jaká maximální velikost přílohy je přípustná.
- Jak říkáte učitel: **Rozhodněte, jak bude osloven učitel.**
- Jak říkáte učitelům: **Rozhodněte, jak se budou oslovováni učitelé.**
- Jak říkáte studentovi: **Rozhodněte, jak se bude oslovován student.**
- Jak říkáte studentům: **Rozhodněte, jak se budou oslovováni studenti.**
- Vnutit motiv: Zatím nastavte Nevnučovat. Tato položka není pro naši práci nijak důležitá.
- Je to metakurz: **Zvolte nastavení NE.**

Upravit nastavení kurzu

Kategorie: ?

Celý název: ?

Krátký název: ?

Identifikátor (ID) kurzu: ?

Souhrn:

Trebuchet
1 (8 pt)

B *I* U ~~S~~
 x_2 x^2

Napište stručný a zajímavý odstavec, který popisuje, o čem pojednává tento kurz.

Cesta: ?

Uspořádání: ?

Datum začátku kurzu: ?

Typy zápisů do kurzu: ?

obrázek 1: Nastavení vlastností kurzu 1 – část

Ilu

platnosti zápisu:

Počet týdnů/témat: 9 ?

Režim skupiny: Žádné skupiny ? Vnucovat: Ne ?

Dostupnost: Tento kurz je studentům dostupný ?

Klíč k zápisu: ba19ma02gra14 ?

Přístup pro hosty: Zakázat hostům ?

Cena: USD (americký dolar) ?

Skryté sekce: Skryté sekce se zobrazují ve sbalené formě ?

Kolik novinek ukazovat: 5 novinek ?

Ukázat známky: Ano ?

Ukázat zprávu o činnosti: Ne ?

Maximální velikost nahrávaných souborů: 2MB ?

Vyplňte všechna příslušná pole.

Ilustrace 2: Nastavení vlastností kurzu 2. část

4. Kurz Uložte

Struktura kurzu

Tlačítko Zapnout režim úprav

Pro tvorbu a editaci je třeba mít aktivován režim úprav. Klikněte na tlačítko „*Zapnout režim úprav*“

Moodle » MOKAM

Zde zapnete režim úprav.

Zapnout režim úprav Zapnout pohled studenta

Osoby

Účastníci

Činnosti

Fóra

Studijní materiály

Úkoly

Prohledat fóra

Pokročilé vyhledávání ?

Správa

Zapnout režim úprav

Nastavení

Upravit profil

Učitelé

Studenti

Skupiny

Záloha

Obnovit

Importovat

Vítejte v kurzu, v němž si vyzkoušíte vybrané nástroje systému MOODLE pro tvorbu kurzu tak, abyste mohli sami podle svých představ a potřeb navrhovat a vyvíjet v MOODLE své vlastní kurzy. Přejeme Vám příjemné chvíle při objevování možností a krás MOODLE systému.

Čemu se budeme věnovat v tomto kurzu a o čem to nebude?

Jaké SW a HW budete k práci v kurzu potřebovat?

Přístup k prázdnému MOODLE kurzu v roli tvůrce kurzu

Jak budete v kurzu pracovat?

Novinky

Konzultace k případným problémům, s nimiž si nebudete vědět rady

Použité zdroje

Korviný, P. Moodle (nejen) na OPF. Příručka pro uživatele

Poslední novinky

Přidat nové téma... (Dosud nebyly vloženy žádné novinky)

Nadcházející události

Žádné nadcházející události

Jdi do kalendáře... Nová událost...

Zprávy

Žádné nové zprávy Zprávy...

Nedávná činnost

Výpis od Úterý, 2. leden 2007, 11.02

Úplná zpráva o nedávné činnosti...

Nic nového od vašeho posledního přihlášení.

Ilustrace 3: Režim úprav

Po stisknutí tlačítka se objeví ve Vašem kurzu řada ikon a šipek. V prázdných políčkách jednotlivých sekcí se objeví dvě výběrová menu: *Přidat studijní materiál*, *Přidat činnost*.

Struktura Moodle kurzu

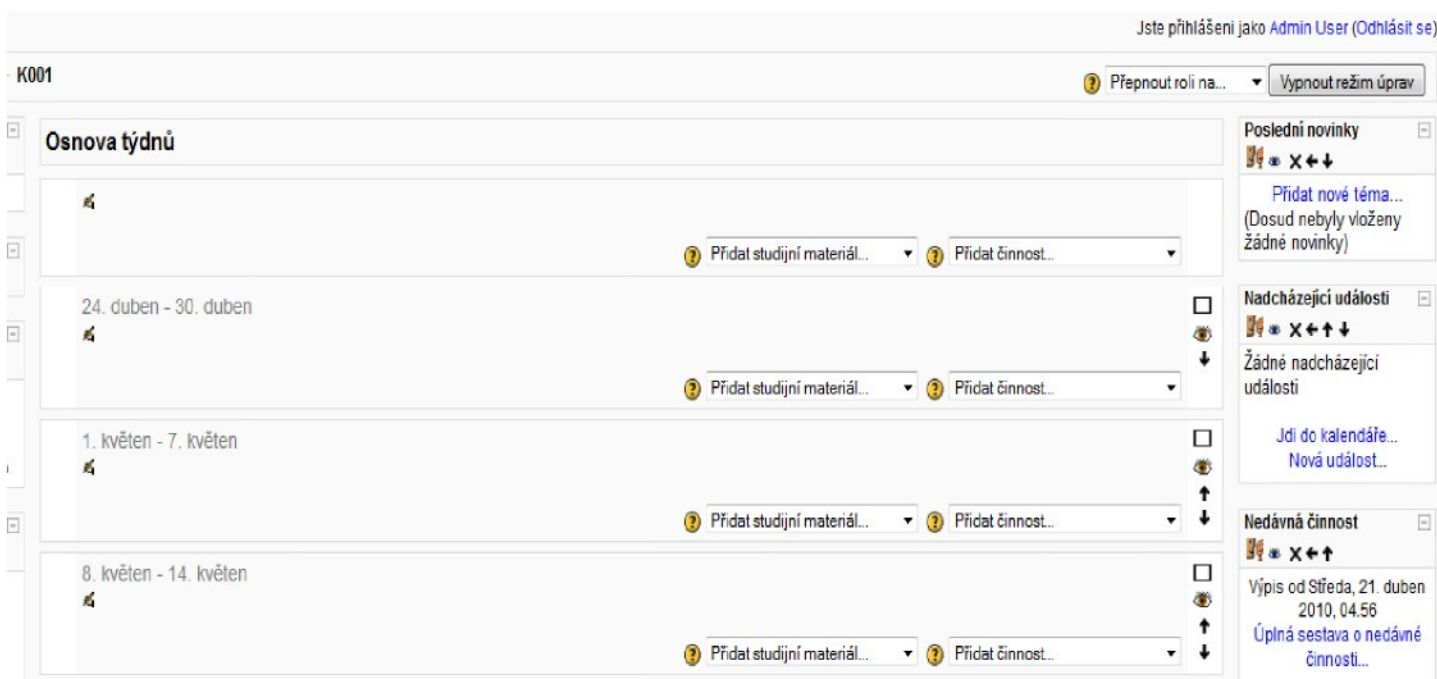
Pracovní plocha kurzu je rozdělená do tří částí:

- **vlevo** jsou nástroje pro práci v kurzu. Jedná se o přehled účastníků, činnostech v kurzu, nástroje pro správu a kategorie kurzů.
- **uprostřed** jsou zatím prázdné sekce. Jejich počet odpovídá tomu, jak jste kurz nastavili. Tento počet je možno dle potřeby měnit.

Do první sekce se vkládá uvítací text, způsob práce v kurzu. v ostatních sekcích budou vkládány různé studijní materiály a činnosti

U každé očíslované sekce se v Režimu úprav objeví několik ikon .

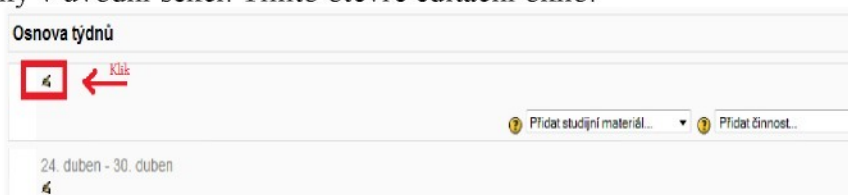
- **vpravo** vidíte informační bloky.

Ilustrace 4: Struktura

Vložení textu, obrázku, tabulky a odkazu

Klikněte na ikonu tužky v úvodní sekci. Tímto otevře editační okno:

V editoru lze upravovat text tak, jak jste zvyklí (písmo, font, řez písma, zarovnání, odsazení, číslování, odrážky),

Při editování můžete používat i text z jiných aplikací kopírováním do schránky a vložení do tohoto editoru. Formátování textu zůstane zachováno.

Při editaci je možné využít řadu nástrojů, které vám nabízí panel nástrojů:

Ilustrace 5: Panelek nástrojů

Do editačního okna můžete psát text, umístit obrázek, tabulku, odkaz na WWW stránku. Nástroje pro vkládání obrázků, tabulky a odkazu poznáte podle ikon:

- Vkládání obrázků

- Vkládání tabulek. Sloupce je možno vkládat do taulky s neviditelnými okraji.

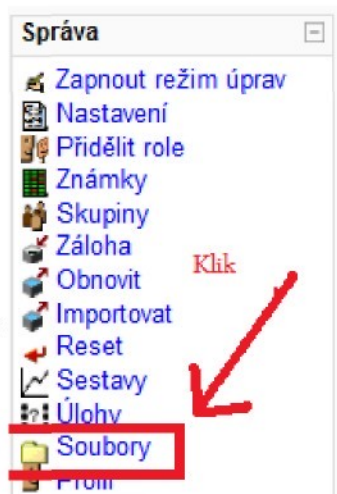
- Vkládání odkazů. K vytvoření odkazu nejprve napište text, který chcete použít jako odkaz. Dejte jej do bloku a klikněte na příslušné tlačítko v nástrojové liště. Zadejte odkazovanou adresu URL.

Jak vložit obrázek do plochy sekce?

Je-li třeba vložení obrázku. Musíme si ho nejprve uložit v Moodle do složky soubory nacházející se v nástrojích pro Správu. Až poté je možné obrázek použít

Teprve když je obrázek jako soubor uložen v MOODLE kurzu v Souborech, tak teprve potom můžete tento obrázek umístit do plochy sekce. V příslušném

editačním okně zvolíme ikonu Otevře se menu pro vkládání obrázku. Najdete mezi soubory uloženými v MOODLE obrázek, který chcete, vyplníte některé údaje a potvrdíte OK.

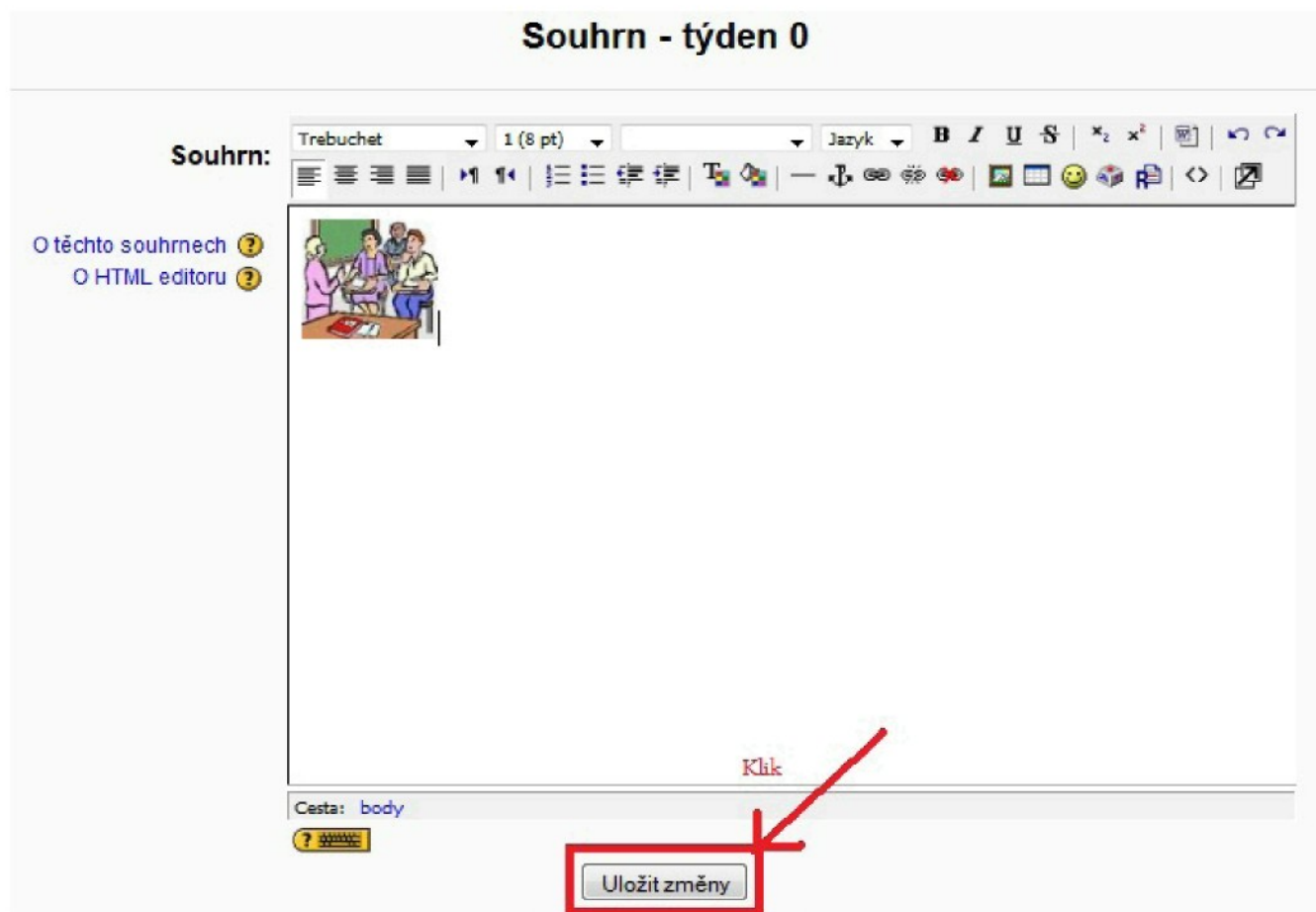

Ilustrace 6: Správa

Ilustrace 7: Vložit obrázek

V okně pro editaci sekce pak vidíte, jak bude umístěn obrázek. Po kliknutí na OK se systém vrací na předchozí obrazovku, kde můžeme dále pracovat s objektem jako např. ve Wordu.

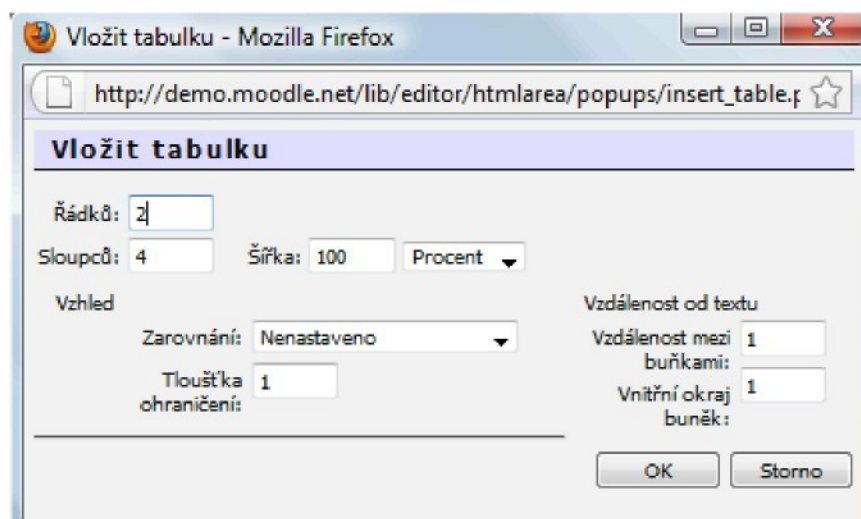
Po dokončení úprav je nutné kliknout na „Uložit změny“.

Ilustrace 8: Uložit změny

Jak vložit tabulku do plochy sekce?

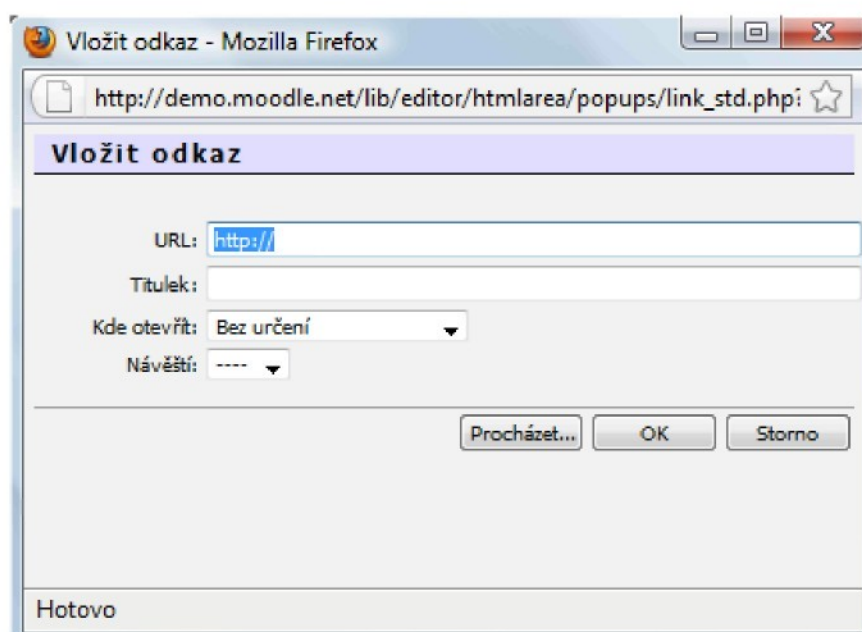
Pro vložení tabulky do sekce klikneme na ikonu , kde se vyplní příslušné údaje.

Ilustrace 9: Tabulka

Umístění odkazu v sekci

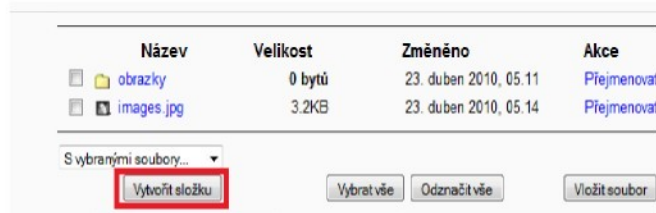
Chceme-li na slovo v textu odkázat určitou WWW stránku je nutné vybrané slovo dát do bloku a kliknout na ikonu . Vyplníte menu pro umístění odkazu a potvrdíte OK.

Ilustrace 10: Odkaz v sekci

Vkládání hotových studijních materiálů

Do MOODLE kurzu lze vkládat studijní materiály (PowerPoint prezentace, obrázky, zvukové nahrávky, video-sequenec, animace, textové dokumenty, apod.). Tyto materiály si buď vytvoříme, nebo si je máme již někda vytvořeny v digitální podobě a připraveny k použití. Tyto materiály umístíme do Moodle stejně jako obrázky. Je praktické vytvořit si složky pro pozdější lepší orientaci.

Ilustrace 11: Vkládání materiálů

Pozor na maximální povolenou velikost nastavenou serverem. Snažte se při vkládání nepoužívat českou diakritiku

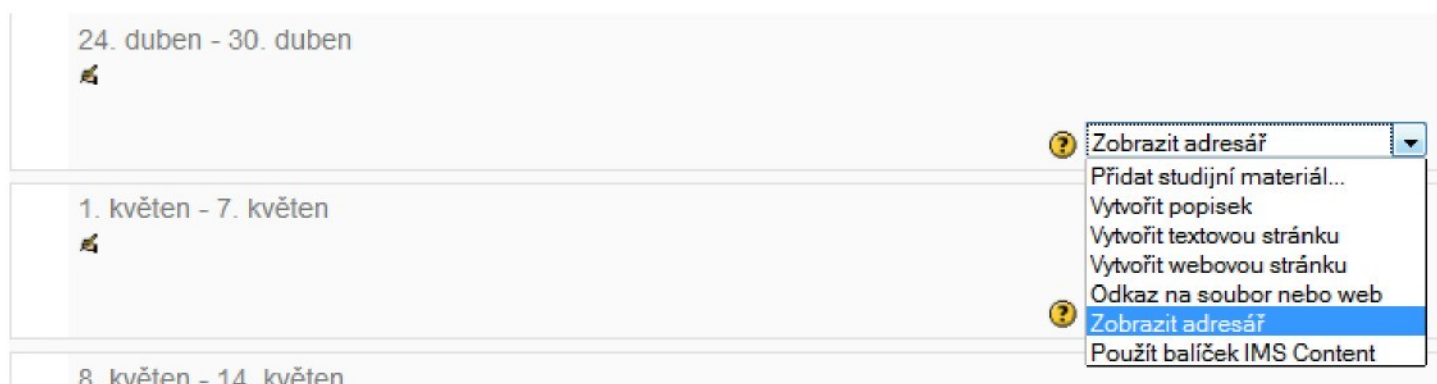
Zpřístupnění vloženého souboru

V sekci „Přidat studijní materiál – Odkaz na Soubor“ je možné zpřístupnit soubor účastníkům kurzu.

- *Název* studijního materiálu (nemusí korespondovat s názvem souboru)
- *Souhrn*: stručná charakteristika obsahu a účelnosti studijního materiálu
- *Umístění*: Popis umístění souboru uloženého v Moodle
- zvolit, zda se obsah souboru při prohlížení zobrazí ve *Stejném okně* nebo v *Novém okně*.

Složky s dokumenty

Pokud je třeba zpřístupnit studentovi větší množství dokumentů je výhodné zpřístupnit celou složku. V nabídce „Přidat studijní materiál“ klikneme na položku „Zobrazit adresář“

Ilustrace 12: Adresář

Vyplnění formuláře je obdobné jako u vkládání souboru.

Vkládání WWW odkazu na hotové studijní materiály

Další možností je vkládání materiálů jako odkaz na existující WWW stránky.

Umístění odkazů na WWW stránka

1. V nabídce **Přidat studijní materiál** zvolte položku *Odkaz na soubor/web*.
2. Při vkládání adresy WWW odkazu musíte:
 - vyplnit *Název* studijního materiálu
 - *Souhrn*: stručná charakteristika obsahu a účelnost studijního materiálu
 - *Umístění* vložit přesnou adresu URL WWW zdroje

The image shows a form titled 'Přidání nové činnosti (Studijní materiál - týden 2)'. It is divided into three main sections. The first section, 'Obecná nastavení', contains a 'Název*' (Name) text field and a 'Souhrn' (Summary) area with a rich text editor toolbar. The second section, 'Odkaz na soubor nebo web', includes a 'Umístění' (Location) text field with 'http://' entered, a 'Vyberte nebo nahrajte soubor ...' (Select or upload file ...) button, and a 'Vyhledat webovou stránku...' (Search for web page...) button. The third section, 'Okno' (Window), is at the bottom and contains a link to 'Zobrazit rozšiřující nastavení' (Show extended settings).

Ilustrace 13: Umístění odkazů na WWW stránku

Tvorba studijních materiálů

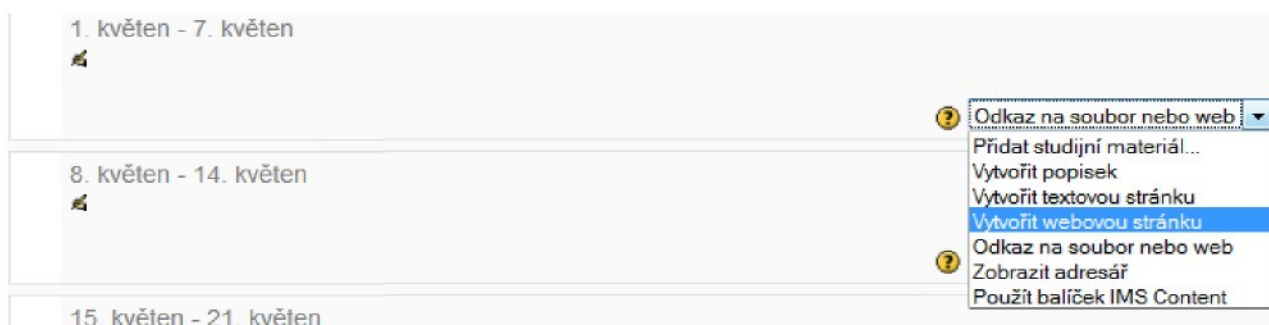
Položka *Vytvořit webovou stránku* a *Vytvořit stránku s textem* nabízí nástroje na tvorbu studijních materiálů jako WWW stránky nebo jako stránky s textem. Výhodnější je tvořit studijní text jako stránku s textem. Při tvorbě studijního materiálu jako WWW stránky však máte daleko více možností.

V nabídce *Okno* je nastavení pro způsob zobrazení studijního materiálu. A v položce *Viditelný pro studenta* rozhodujete o tom, zda studijní materiál bude studentům dostupný. Nastavení *Skrýt* lze kdykoliv změnit na *Ukázat*.

WWW stránka

Tento druh studijního materiálu umožňuje vytvořit jednoduchou HTML stránku. Tato stránka je uložena v databázi, nikoliv jako soubor.

1. V nabídce *Přidat studijní materiál* zvolte položku *Vytvořit webovou stránku*.

Ilustrace 14: Tvorba WWW stránky

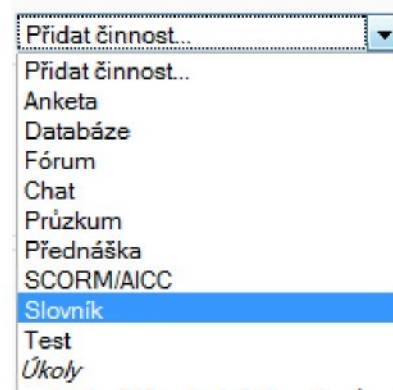
2. Ve formuláři pro tvorbu WWW stránky vyplňte *Název*, čímž pojmenujete studijní text. V souhrnu se obvykle píše stručný obsah stránky.
3. Vlastní obsah se píše do pole *Full text*, kde už můžete používat k editaci různé nástroje pro nastavení písma, formátování odstavce, umístit číslovaný seznam či seznam s odrážkami, vložit tabulku, obrázek, vytvořit či odstranit odkaz. Tyto nástroje vybíráte z nabídky ikon.

Tvorba slovníku

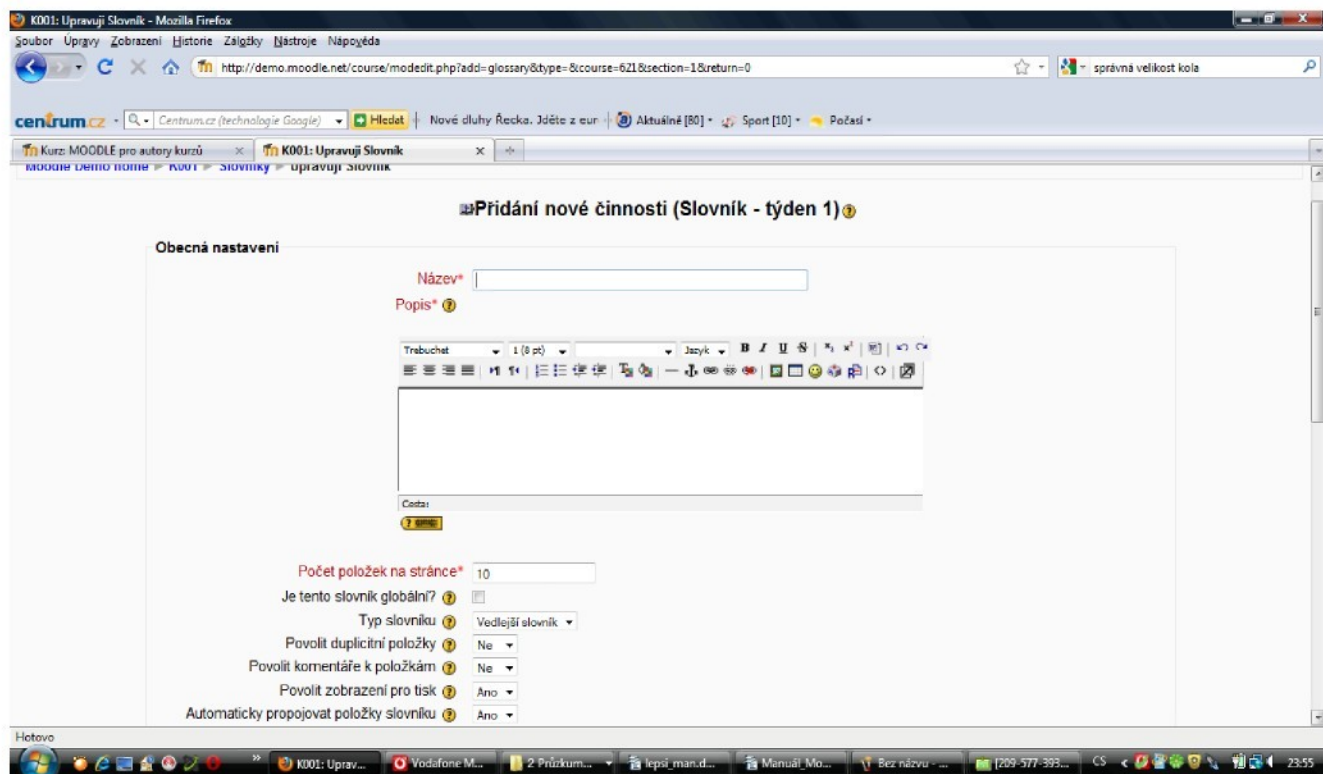
Slovník je jednou z nabídek činností. Umožňuje jak učitel, tak i žák tvořit slovník vlastních hesel. Slovník je zobrazen pod ikonou

Založení slovníku

1. Zvolte v nabídce *Přidat činnost...* položku *Slovník*.
2. Nejprve je nutno nadefinovat Slovník jako prvek kurzu vyplněním řady položek a parametrů. V *Názvu* uveďte výstižně název slovníku. V *Popisu* stručně charakterizujte slovník. Zde se však slovník ještě nevytváří. Je nutné po vyplnění údajů a návratu do kurzu kliknout na ikonu slovníku a editovat ji. Dále klikneme na přidat novou položku, kde se nám objeví nové okno

Ilustrace 15: Slovník

Ilustrace 16: Slovník - editace

Parametry nastavení:

Položek na stránce	nastavení počet hesel zobrazovaných na stránce
Je tento slovník globální?	Jeden slovník v kurzu můžeme označit jako globální. Tento slovník se pak může stát součástí kteréhokoli kurzu. Rozdíl oproti běžnému lokálnímu slovníku spočívá v tom, že na hesla se vytvářejí automatické odkazy ze všech kurzů.
Typ slovníku	Nastavuje se ze dvou hodnot: Hlavní slovník/Vedlejší slovník Systém slovníku dovoluje přenášet hesla z kteréhokoli vedlejšího slovníku do hlavního slovníku kurzu.
Studenti mohou přidávat položky (Platí pouze, pokud toto není hlavní slovník.)	Nastavuje se jedna z hodnot Ano/Ne. Tímto se určí, zda student smí přidávat, upravovat nebo mazat svá vlastní hesla. To se týká pouze vedlejších slovníků Poznámka: Učitel může kdykoli upravit nebo smazat jakékoli heslo.
Duplicitní položky povoleny	Nastavuje se jedna z hodnot Ano/Ne. Pokud tuto volbu zapnete, ve slovníku bude možno vytvořit více hesel se stejným pojmem.
Povolit komentáře k položkám	Nastavuje se jedna z hodnot Ano/Ne. Účastníci kurzu mohou k heslům ve slovníku přidávat komentáře
Povolit zobrazení pro tisk	Nastavuje se jedna z hodnot Ano/Ne.
Implicitní stav schvalování	Nastavuje se jedna z hodnot Ano/Ne. Toto nastavení umožňuje učiteli určit, co se stane s novými hesly, která do slovníku přidají studenti. Hesla mohou být buď automaticky zpřístupněna všem účastníkům kurzu, nebo musí učitel každé z nich nejprve schválit.
Způsob zobrazení	Je několik způsobů, jak se budou zobrazovat data ve slovníku. Můžete zvolit jednu z možností: Encyklopedie Prostý slovníkový styl Seznam položek Souvislý bez autora

	FAQ (ČKD) Úplný bez autora Úplný včetně autora
Zobrazit propojení „speciálních“ znaků	Nastavuje se jedna z hodnot Ano/Ne.
Zobrazit abecedu	Nastavuje se jedna z hodnot Ano/Ne.
Zobrazit „VŠECHNA“ PROPOJENÍ	Nastavuje se jedna z hodnot Ano/Ne.
Upravit vždy	Nastavuje se jedna z hodnot Ano/Ne.
Povolit hodnocení položek?	Můžete rozhodnout, zda, kdo v jakém období bude hodnotit vložená data a práci studentů.
Viditelný pro studenty	Rozhodnete, zda už bude slovník přístupný pro studenty.

Je nutné po vyplnění údajů a návratu do kurzu kliknout na ikonu slovníku a editovat ji. Dále klikneme na přidat novou položku, kde se nám objeví nové okno.

slovník

Obecná nastavení

Pojem* zde umístíme termín pro překlad

Definice* ?

Trebuchet 1 (8 pt) Jazyk

B *I* U ~~S~~
 x_2 x^2

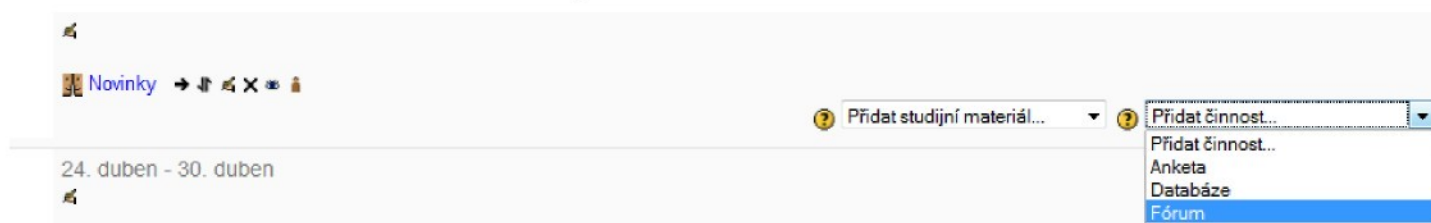

Diskusní fórum

MOODLE nabízí několik nástrojů pro komunikaci mezi účastníky nebo mezi učitelem a studentem. Jedním z nich je diskusní fórum.

Založení

V MOODLE se používá k označení diskusního fóra ikona .

1. V nabídce *Přidat činnost...* si zvolte položku *Fórum*.

Ilustrace 18: Fórum

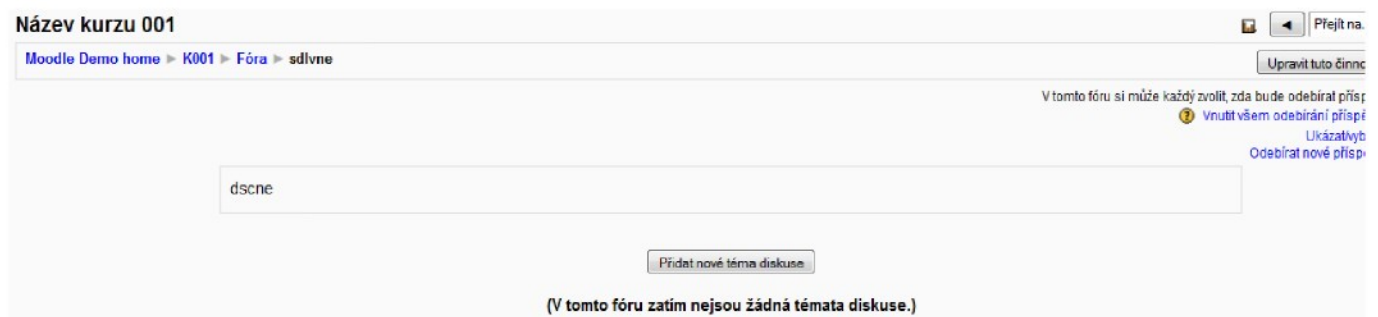
2. Každému diskuznímu fóru je třeba přidělit název *Název*.
3. Zvolte *Typ diskusního fóra*, což znamená zvolit jednu ze tří nabízených možností:

Prostá diskuse	Zaměřuje se na jedno téma. Hodí se pro krátké diskuse s jasným zaměřením.
Běžné fórum pro obecné použití	Jde o otevřené fórum, v němž může kdokoliv kdykoliv začít novou diskusi. Jedná se o fórum s nejširšími možnostmi použití.
Každý může zahájit jedno téma diskuse	Každý může začít pouze jednu novou diskusi, na které mohou všichni ostatní reagovat. Hodí se pro situace, v nichž chcete, aby každý student začal diskusi například o svých připomínkách k tématu týdne a aby na ně ostatní reagovali.

4. Nastavte další parametry diskuse:

<i>Může student přispívat do tohoto fóra?</i>	Tímto nastavením můžete regulovat či dokonce zabránit studentům vkládat nové příspěvky do fóra. V případě, že zvolíte „ Nová témata i odpovědi jsou povoleny “, tak studenti nejsou nijak omezováni, mohou zakládat nová diskusní témata (vlákna) a také vkládat odpovědi v rámci těchto témat. V případě, že zvolíte „ Bez témat diskuse, ale odpovědi jsou povoleny “, tak nové diskuse mohou zahájit pouze učitelé a studenti mají možnost v rámci těchto diskusí odpovídat. V případě, že zvolíte „ Ani nová témata, ani odpovědi nejsou povoleny “, tak příspěvky (sdělení, apod.) do fóra vkládají pouze učitelé.
<i>Vmutit všem odebrání příspěvků emailem?</i>	Účastníci diskusního fóra mohou dostávat příspěvky do své e-mailové schránky. Určitě si dovedete představit, že to má své výhody i nevýhody. Nicméně obvykle každý účastník se může rozhodnout, zda mu příspěvky budou doručovány e-mailem. Volíte jednu ze tří možností: Ne. Ano, navždy. Není možné, aby se účastníci z fóra odepsali Ano, na začátku. Účastníci se mohou kdykoliv odepsat
<i>Mají se v tomto fóru označovat nepřečtené příspěvky?</i>	Volíte jednu ze tří možností: Volitelné. Vypnuto. Zapnuto.

Maximální velikost přílohy	Výběrem z hodnot můžete omezit velikost souboru jako přílohy k diskusi
----------------------------	--

Ilustrace 19: Fórum

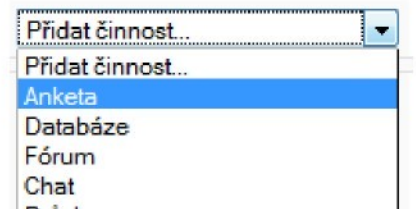
Anketa

Napomáhá při mapování situace, zjišťování názorů atd. Vyplněná data se dají uložit ve formátu tabulkového nebo textového editoru.

Zadávání

V MOODLE kurzu je anketě přiřazena ikona velkého otazníku .

1. V nabídce *Přidat činnost...* si zvolte položku *Anketa*.
2. Vyplňte *Název*
3. Anketní otázka se píše do *textu ankety*
4. Do políček *Volba1*, *Volba2* atd. Vepište nabídku odpovědí pro studenty
5. Nastavení limitu počtu odpovědí je možné rozhodnout mezi „Povolit/Zakázat“.

Chcete-li, aby každý student vybral jen jednu z možností (např. při hlasování),	nastavte Zakázat
Chcete-li, aby každá z nabídek byla vybrána jen určitým omezeným počtem studentů (např. max. dva studenti se mohou přihlásit na přípravu referátu na dané téma),	nastavte Povolit a u každé volby číslem omezte v <i>Limit</i> , kolikrát může být ta která <i>Volba</i> vybrána.

Test

MOODLE nabízí nástroje na tvorbu testů z připravených testových úloh.

Tvorba testů spočívá v tom, že se nejprve připraví jednotlivé testové úlohy, z nichž se pak sestavuje výsledný test a nastaví parametry pro jeho zadání studentům.

Pro snazší tvorbu testu je třeba předem si rozmyslet zadání testovacích úloh.

- Přiřazovací testová úloha
- Doplnňovací testová úloha
- Testová úloha s výběrem odpovědi
- Testová úloha Pravda/Nepravda
- Krátká tvořená testová úloha

Založení testu

The screenshot displays the 'Obecná nastavení' (General settings) section of the Moodle 'Create Test' form. It includes a text input for 'Název*' (Name) with the value 'xvilkje', a 'Úvod' (Introduction) section with a rich text editor, and a 'Načasování' (Timing) section with dropdowns for 'Zpřístupnit test' (Make test available) and 'Uzavřít test' (Close test), both set to '23 duben 2010 06:40' and 'Zakázat' (Disable). The 'Časový limit (minuty)' (Time limit) is set to '0' with the 'Povolit' (Allow) checkbox checked. The 'Časová prodleva mezi prvním a druhým pokusem' (Time delay between first and second attempt) and 'Časová prodleva mezi dalšími pokusy' (Time delay between further attempts) are both set to 'Žádný' (None). The 'Zobrazení' (Display) section shows 'Počet úloh na stránce' (Number of questions per page) set to 'Bez omezení' (No limit), 'Zamíchat úlohy' (Shuffle questions) set to 'Ne' (No), and 'Zamíchat v rámci úloh' (Shuffle within questions) set to 'Ano' (Yes). The 'Pokusy' (Attempts) section is partially visible at the bottom.

Obecná nastavení

Název*

Úvod

Třebučet Jazyk

Načasování

Zpřístupnit test 23 duben 2010 06:40 ☒ Zakázat

Uzavřít test 23 duben 2010 06:40 ☒ Zakázat

Časový limit (minuty) 0 ☐ Povolit

Časová prodleva mezi prvním a druhým pokusem Žádný

Časová prodleva mezi dalšími pokusy Žádný

Zobrazení

Počet úloh na stránce Bez omezení

Zamíchat úlohy Ne

Zamíchat v rámci úloh Ano

Pokusy

Povolený počet pokusů Neomezeno

Ilustrace 22: Založení testu

1. V nabídce *Přidat činnost...* zvolte položku *Test*.
2. Každý test musí pojmenován.
3. Text napsaný v úvodu se zobrazí studentovi v okamžiku, kdy začne řešit test. Zde je prostor pro bližší vysvětlení, popř. jak má student postupovat při řešení testu

4. Mezi další položky, které je nutné ve formuláři pro nový test vyplnit, patří:

<i>Zpřístupnit test</i>	Vložte datum a čas, odkdy bude test studentům zpřístupněn.
<i>Uzavřít test</i>	Sem můžete vložit datum a čas, dokdy bude test přístupný studentům
<i>Časový limit (v minutách)</i>	Na vlastní řešení testu může být studentovi vymezen časový limit. Pokud časový limit nenastavíte, může student řešit test tak dlouho, jak sám potřebuje. Po uplynutí časového limitu je test automaticky odeslán s odpověďmi, které byly doposud vyplněny. Pokud se studentovi podaří podvádět a strávit nad testem více než 60 sekund nad stanovený limit, test je automaticky ohodnocen známkou 0.
<i>Počet úloh na stránce</i>	Můžete ovlivnit, kolik testových úloh se bude na stránce studentovi zobrazovat. V případě, že nechcete ovlivnit počet úloh zobrazených na stránce, nastavte hodnotu Bez omezení .
<i>Zamíchat úlohy</i>	Pomocí Ano/Ne rozhodujete o tom, zda budou úlohy studentovi namíchány. Pokud zvolíte Ano, tak při každém pokusu o splnění testu bude pořadí úloh náhodně zamícháno. Není zde žádná souvislost s použitím Náhodně vybraných úloh, jedná se pouze o to, v jakém pořadí se jednotlivé úlohy zobrazí. Zamíchání úloh má studentům poněkud ztížit opisování.
<i>Zamíchat v rámci úloh</i>	Pomocí Ano/Ne rozhodujete o tom, jak budou namíchány varianty u jednotlivých testových úloh. Pokud zvolíte Ano, tak budou při každém pokusu o splnění testu náhodně zamíchány u jednotlivých testových úloh jejich varianty, pokud to má smysl (tj. jde-li o testovou úlohu s variantami odpovědi nebo o přiřazovací úlohy). Zamíchání variant v rámci testových úloh má studentům poněkud ztížit opisování. Pro úlohy s výběrem odpovědí platí, že pořadí odpovědí bude zamícháno, pouze je-li tato možnost nastavena na "Ano". U přiřazovacích úloh jsou odpovědi zamíchány vždy a toto nastavení tak navíc určuje, zda má být zamícháno i pořadí párů otázka-odpověď. Toto nastavení nesouvisí s použitím Náhodně vybraných úloh.
<i>Povolený počet pokusů:</i>	Nastavením počtu pokusů umožníte opakovat test. Vybíráte z těchto hodnot: Neomezený počet pokusů, 1, 2, ... 6 pokusů.
<i>Každý pokus staví na předchozím:</i>	Volíte ze dvou hodnot Ano/Ne. Pokud nastavíte hodnotu Ne, tak se studentovi při každém pokusu ukáže prázdný test. Pokud nastavíte hodnotu Ano, tak bude test při každém novém pokusu obsahovat výsledky pokusu předchozího. Test pak může student splnit po několika pokusech.
<i>Metoda známkování:</i>	Volíte z několika možností: Nejvyšší známka Průměrná známka První pokus Poslední pokus
<i>Adaptivní režim</i>	Volíte ze dvou hodnot Ano/Ne. Pokud nastavíte Ano, umožníte studentovi v rámci jednoho pokusu o splnění testu opakovaně odpovědět na stejnou otázku.
<i>Penalizace</i>	Volíte ze dvou hodnot Ano/Ne.
<i>Počet desetinných míst ve známce</i>	Vkládáte jedno z čísel: 0, 1, 2, 3
<i>Studentům se mají zobrazit</i>	Zde rozhodujete o tom, co vše (odpovědi, body, komentář) se zobrazí studentovi: a) ihned po pokusu o zvládnutí testu b) po zpřístupnění testu c) po uzavření testu
<i>Časová prodleva mezi prvním</i>	Rozhodujete o tom, zda bude nějaký časový interval mezi prvním a druhým pokusem o zvládnutí testu (žádné, několik minut, několik hodin případně několik dní).

<i>a druhým pokusem</i>	
<i>Časová prodleva mezi dalšími pokusy</i>	Rozhodujete o tom, zda bude nějaký časový interval mezi dalšími pokusy o zvládnutí testu (žádné, několik minut, několik hodin případně několik dní).
<i>Zobrazit test va „zabezpečeném okně“</i>	
<i>Vyžaduje heslo</i>	Přístup k testu lze omezit i heslem.
<i>Vyžaduje síťovou adresu</i>	
<i>Režim skupiny</i>	
<i>Viditelný pro studenty</i>	

2. Tvorba testových úloh

V této části se budeme věnovat jen základním typům testových úloh. Kvalita testu nezávisí na volbě druhu testové úlohy, ale na formulaci zadané úlohy.

Po kliknutí na test v nabídce kurzu se nám zobrazí editační okno.

Ilustrace 23: Editací okno testových úloh

Test můžeme sestavovat z již existujících testových otázek, které byly vytvořeny již dřív.

Chceme-li **vytvořit novou testovou úlohu**, je zapotřebí nejprve vybrat typ testové úlohy.

Testová úloha s výběrem odpovědi

Testová úloha s výběrem odpovědi patří mezi klasické typy testových úloh. Je zobrazena úloha a k ní alternativní odpovědi. Úkolem žáka je vybrat správné odpovědi.

Existují tedy dva druhy testových úloh s výběrem odpovědi: úlohy s jedinou možnou odpovědí a úlohy s více možnými odpověďmi:

- Úlohy s jedinou možnou odpovědí povolují výběr právě jedné odpovědi.
Pravda/Nevprava.

Ilustrace 24: Výběr úloh

Přidání úlohy pravda/nepravda ?

Obecná nastavení

Kategorie: Výchozí v Název kurzu 001

Název úlohy*

Text úlohy ?

Cesta: [? směr](#)

Uspořádání ? Formát HTML

Obrázek k zobrazení Do kurzu ještě nebyly vloženy žádné obrázky.

Standardní počet bodů za úlohu*

Penalizační faktor ?

Obsah reakce ?

Ilustrace 25: Úloha Pravda/Nepravda

- b) Úlohy s více možnými odpověďmi povolují výběr odpovědí. *Úloha s výběrem odpovědí*. Každá odpověď může být obodována kladně i záporně, takže vybere-li student VŠECHNY možnosti, nemusí nutně získat dobrou známku. Správné odpovědi přiředíme hodnotu 100% v poli známka.

Přidávání úlohy s více možnostmi ?

Obecná nastavení

Kategorie: Výchozí v Název kurzu 001

Název úlohy*

Text úlohy ?

Cesta: [? směr](#)

Uspořádání ? Formát HTML

Obrázek k zobrazení Do kurzu ještě nebyly vloženy žádné obrázky.

Standardní počet bodů za úlohu*

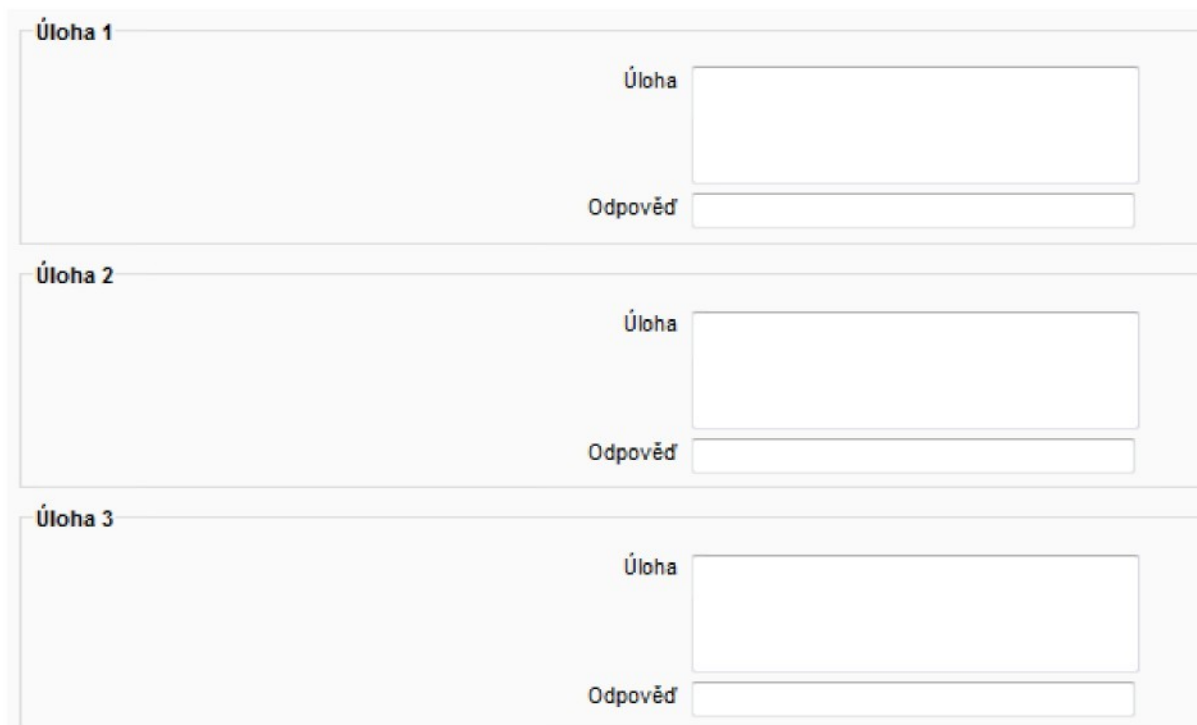
Penalizační faktor* ?

Obsah reakce ?

Ilustrace 26: Úloha s vyšším počtem odpovědí

Přiřazovací testová úloha

V této úloze účastníci kurzu přiřezují správné objekty k sobě (názvy států Evropy a názvy hlavních měst států.). Úkolem žáka je správně přiřadit.

1. Zvolte „Přiřazování“.
2. Vyplňte *Název úlohy*.
3. Do políčka *Úloha* napište zadání úlohy. Součástí zadání může být tabulka i obrázek. Obrázek musí být uložen ve složce Soubory v MOODLE.
4. V *Úloze 1* uveďte co bude přiřazováno, v *přiřazené odpovědi* uveďte dvojici, která má být této možnosti správně přiřazena.
5. Analogicky postupujte při vkládání dalších dvojic (minimálně 3 dvojice).

Ilustrace 29: Úloha přiřazování

Doplňovací testová úloha

Testová úloha tohoto typu sestává z úryvku textu, do kterého se v některých místech doplňují údaje různého typu (text, číslo, datum aj.).

V místě, kde má být vytvořeno prázdné políčko, do něhož se bude psát krátká odpověď, **vložte** do složených závorek

{1:SHORTANSWER:Chybná odpověď#Komentář k této chybné odpovědi~Správná odpověď#Komentář ke správné odpovědi~%50%Odpověď s padesátiprocentním bodovým ohodnocením#Komentář k této odpovědi}

s tím, že nahradíte texty v barevně vyznačených místech variantami chybných i správných odpovědí a komentáři k těmto variantám.

Ilustrace 30: Doplnovací úloha

Úloha s krátkou tvořenou odpovědí

1. Rozhodněte, zda se budou rozlišovat velká a malá písmena.
2. Možné odpovědi uveďte v *Odpověď 1*, *Odpověď 2*, atd.
3. U správné odpovědi nastavte *Známku* 100%. U nesprávné odpovědi nastavte *Známku* Žádný.

Ilustrace 31: Úloha s krátkou odpovědí

Ilustrace 32: Zobrazení úlohy s krátkou odpovědí v testu

3. Sestavení testu z testových úloh a nastavení dalších parametrů testu

Z testových úloh se sestavuje test.

U testových úloh můžete najít tyto ikony << 🔍 🗑️ ✕ .

Při rozhodování, které testové úlohy zařadíte do testu, doporučujeme nejprve si úlohu prohlédnout (pomocí ikony lupa 🔍). V případě potřeby můžete testovou úlohu ještě upravit (pomocí ikony 🗑️), nebo dokonce testovou úlohu vymazat (pomocí ikony ✕).

Do testu zařazujete testové úlohy pomocí šipek <<.

Vybrané testové úlohy se řadí v levé části (viz ukázka).

V *Typ úkolu* rozhodujete o tom, jakým způsobem a zda bude žák odevzdávat řešení učiteli prostřednictvím MOODLE systému.

Řešení úkolu může student zpracovat jako soubor (s max. velikostí nastavenou v kurzu) a ten odevzdat jako přílohu	v takovém případě nastavte <i>Odevzdat soubor</i> .
Řešením úkolu nemusí být soubor, ale například nějaký údaj, který žák zjistí měřením či pozorováním. Tento údaj pak žák vloží do MOODLE v podobě online textu.	v takovém případě nastavte <i>Online text</i>
Úkol může být zadán elektronicky, ale výstupem jeho řešení nemusí být soubor, ale např. věc (model, konstrukce) či proces (manuální cvičení).	v takovém případě nastavte <i>Offline činnost</i>

wlškjj)wpg

Datum zpřístupnění: Pátek, 23. duben 2010, 07.25

Termín odevzdání: Pátek, 30. duben 2010, 07.25

Pracovní verze řešení

Zatím nebyly odeslány žádné vypracované úkoly

Vložit soubor (Maximální velikost: 260MB)

Procházet...

Vložit tento soubor

Odeslat řešení k oznámkování

Odeslat k oznámkování

Ilustrace 35: Pracovní verze pro studenta

JAK NA TEXTOVÝ EDITOR

Veškeré úpravy, které provádíme pomocí ikon, se dají udělat s použitím horní lišty dokumentu .

Soubor Úpravy Zobrazit Vložit Formát Tabulka Nástroje Okno Nápořád

Veškeré úpravy písma se provádí na panelu obsahující ikony Times New Roman ▾,

B I U a 12 ▾ . Zarovnání se volí v panelu

Pokud je pro naši práci nezbytně nutné vložení obrázku nebo tabulky, pak klikneme na příslušnou ikonu. Vždy když na vložený objekt klikneme objeví se nám jeho menu umožňující další práci a úpravy s ním. Pod pojmem klik rozumíme stisknutí jednou levé tlačítko myši.

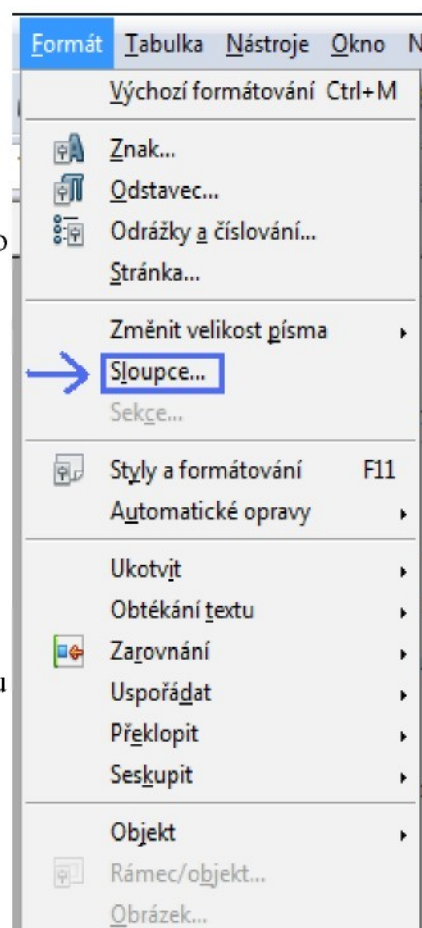
Pro psaní například testů je pro vyučující výhodné užití sloupců

Je na autorovi, zda nejprve navolí požadovanou akci nebo si přednostně napíše text a až následně ho upraví. Pro tento krok je však důležité mít text tak zvaně **bloku** v bloku , čímž docílíme úpravy vybrané části. Pro výběr veškerého textu zvolíme klávesovou zkratku CTRL + A. Pro část textu přesuneme šipku na okraj stránky a ve chvíli, kdy se objeví na pozici kurzoru šipka, stiskneme levé tlačítko myši a táhneme požadovanou dobu nebo si najedeme kurzorem na požadovanou pozici, stiskneme levé tlačítko myši a vybereme požadovanou část textu.

Díky bloku lze provádět veškeré úpravy až po napsání celého dokumentu.

Pro další zvýraznění textu se užívá barva písma a zvýraznění .

Finální podobu před tiskem lze zkontrolovat při výběru ikony náhled . Pokud budeme vkládat dokument na internet nebo ho poskytovat prostřednictvím vnitřní sítě školy, je dobré převést daný formát do PDF , jelikož v této chvíli ho nebudou moci žáci nikterak upravovat.

Svoji práce nesmíme zapomínat UKLÁDAT

Není až tak relevantní, jaký textový editor popřípadě jeho verzi využíváte, základní ovládání je u všech stejné, liší se převážně tvarem jednotlivých ikon.

Tabulkový editor

Základní ovládání je naprosto totožné s textovým editorem.

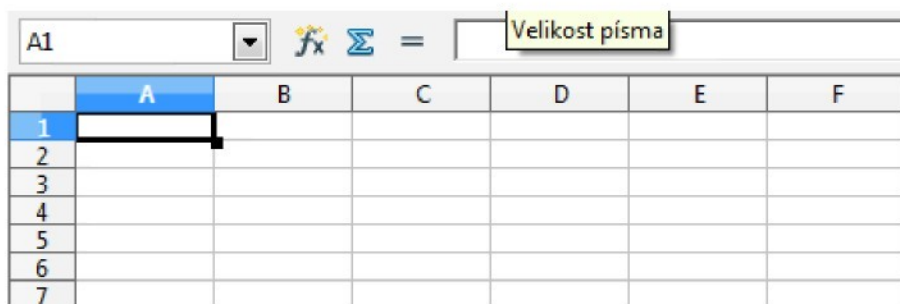
Hlavní využití tohoto programu spočívá v práci s daty. Po spuštění Excelu uvidíme na obrazovce jednu velkou tabulku složenou z pravidelné mřížky.

Jednotlivým políčkům

mřížky se říká buňky, dále

pak se konkrétně dělí na

sloupce a řádky.

	A	B	C	D	E	F
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						

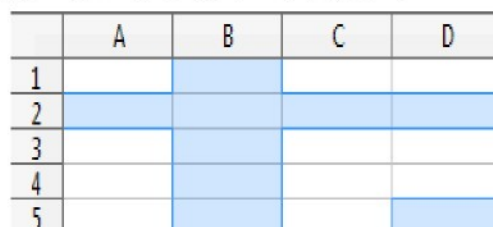
Buňky se označují do bloku stisknutím levého tlačítka myši a táhnutím příslušným pohybem.

Pro označování celých sloupců nebo řádků stačí kliknout na

příslušné písmenko před vybraným řádkem/sloupcem. Pro

výběr nesousedních buněk předržíme klávesu CTRL a

vybíráme kliknutím.

	A	B	C	D
1				
2				
3				
4				
5				

Pokud na buňku klikneme pravým tlačítkem, objeví se nám obsáhlé menu. Nejdůležitější je

„Formát buněk“. Pro vkládání vzorce do buňky využijeme ikonu na liště. Z dat se dají tvořit

grafy . Pro tento proces je třeba mít rozmyšleno, která data hodláme zobrazovat.